

REPUBLIKA SLOVENIJA

**OBRAZLOŽITEV SPLOŠNEGA DELA
REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA LETO 2023**

KAZALO

1. IZHODIŠČA REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2023 ...	3
2. SPLOŠNI DEL PRORAČUNA	5
A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	5
A1) Prihodki proračuna	5
A2) Odhodki proračuna	16
A3) Izdatki državnega proračuna v povezavi z epidemijo COVID-19	25
A4) Izdatki državnega proračuna v povezavi z druginjo	26
B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	27
C) RAČUN FINANCIRANJA	28
3. NAČRT RAZVOJNIH PROGRAMOV 2023–2026	30
4. SREDSTVA SKLADA NOO	36

1. IZHODIŠČA REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2023

Po sprejetju Sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (v nadaljevanju: spremembe proračuna 2023), ki jih je Državni zbor Republike Slovenije sprejel 23. novembra 2022, so bile sprejete spremembe Zakona o vladi¹, spremembe in dopolnitve Zakona o državni upravi² ter Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o organih v sestavi ministrstev³. Gre za pomemben sklop povezanih aktov, ki predstavljajo pravni okvir za implementacijo reorganizacije vlade oziroma preoblikovanje resorjev. To je tudi ključni razlog, da je Vlada Republike Slovenije pristopila k pripravi Rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (v nadaljevanju: rebalans 2023). Z rebalansom 2023 se torej spremembe proračuna 2023 prevaja na novo strukturo ministrstev in na novo opredeljuje pristojnosti posameznih ministrstev ter prenos delovnih področij. V skladu s spremembami Zakona o vladi se zaradi reorganizacije ministrstev spreminja tudi institucionalna klasifikacija izdatkov državnega proračuna.

V rebalansu 2023 se ohranja z razrezom določen zgornji nivo skupnih proračunskih izdatkov, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela s sklepom št. 41003-3/2023/2 z dne 23.3.2023.

Programsko zastavljen rebalans 2023 je razviden iz posebnega dela rebalansa in njegovih obrazložitvev, načrta razvojnih programov ter iz obrazložitvev politik. V obrazložitvah politik so zapisani zastavljeni cilji na vseh ravneh programske klasifikacije, in sicer splošni cilji na nivoju 24 politik, specifični cilji na nivoju programov ter rezultati na nivoju posameznega podprograma. V obrazložitvah posebnega dela so predstavljeni finančni načrti neposrednih uporabnikov proračuna, v katerih so po posameznem projektu oziroma ukrepu predstavljeni neposredni učinki. Neposredni proračunski uporabniki bodo zastavljene cilje skušali doseči z izvajanjem načrtovanih projektov in ukrepov ter drugih potrebnih aktivnosti. Odhodki rebalansa 2023, ki so načrtovani po projektih in ukrepih, se skupaj odražajo po ekonomskih namenih tako, kot je prikazano v splošnem delu rebalansa 2023.

V Bilanci prihodkov in odhodkov so v rebalansu 2023 prihodki načrtovani v višini 13.144,1 mio EUR, od tega se načrtuje 10.758,3 mio EUR davčnih prihodkov, 1.469,9 mio EUR prejetih sredstev iz proračuna EU, 672,2 mio EUR nedavčnih prihodkov ter 243,7 mio EUR skupaj kapitalskih prihodkov, donacij in transfernih prihodkov. Prihodki v rebalansu 2023 so v primerjavi s spremembami proračuna 2023 nižji za 1,7 %.

Odhodki so načrtovani v skupni višini 16.082,1 mio EUR. Z vidika virov financiranja odhodkov se načrtuje, da se bo v letu 2023 porabilo 13.563,2 mio EUR integralnih sredstev, 1.620,7 mio EUR evropskih sredstev, 615,2 mio EUR namenskih sredstev, 268,3 mio EUR slovenske udeležbe in 14,7 mio EUR namenskih sredstev finančnih mehanizmov. Odhodki v rebalansu 2023 so v primerjavi s spremembami proračuna 2023 nižji za 3,6 %.

V Bilanci prihodkov in odhodkov se za leto 2023 načrtuje primanjkljaj v višini 2.938,1 mio EUR ali 4,5 % BDP.

V Računu finančnih terjatev in naložb so v rebalansu 2023 prejemki načrtovani v višini 13,6 mio EUR, izdatki v višini 749,7 mio EUR, razlika med prejemki in izdatki pa je negativna v višini 736,1 mio EUR.

¹ Uradni list RS, št. 163/22.

² Uradni list RS, št. 18/23.

³ Uradni list RS, št. 25/23.

V Računu financiranja se v rebalansu 2023 načrtuje za 1.491,6 mio EUR odplačil dolga, in sicer 1.373,9 mio EUR za dolg, ki je nastal z zadolževanjem Republike Slovenije na domačem trgu in 117,7 mio EUR za dolg, ki je nastal z zadolževanjem Republike Slovenije v tujini.

Za financiranje načrtovanega primanjkljaja iz Bilance prihodkov in odhodkov, Računa finančnih terjatev in naložb ter za odplačilo dolga je potrebna zadolžitev v višini 4.165,8 mio EUR, kar je 803,2 mio EUR manj od sprememb proračuna 2023.

2. SPLOŠNI DEL PRORAČUNA

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

A1) Prihodki proračuna

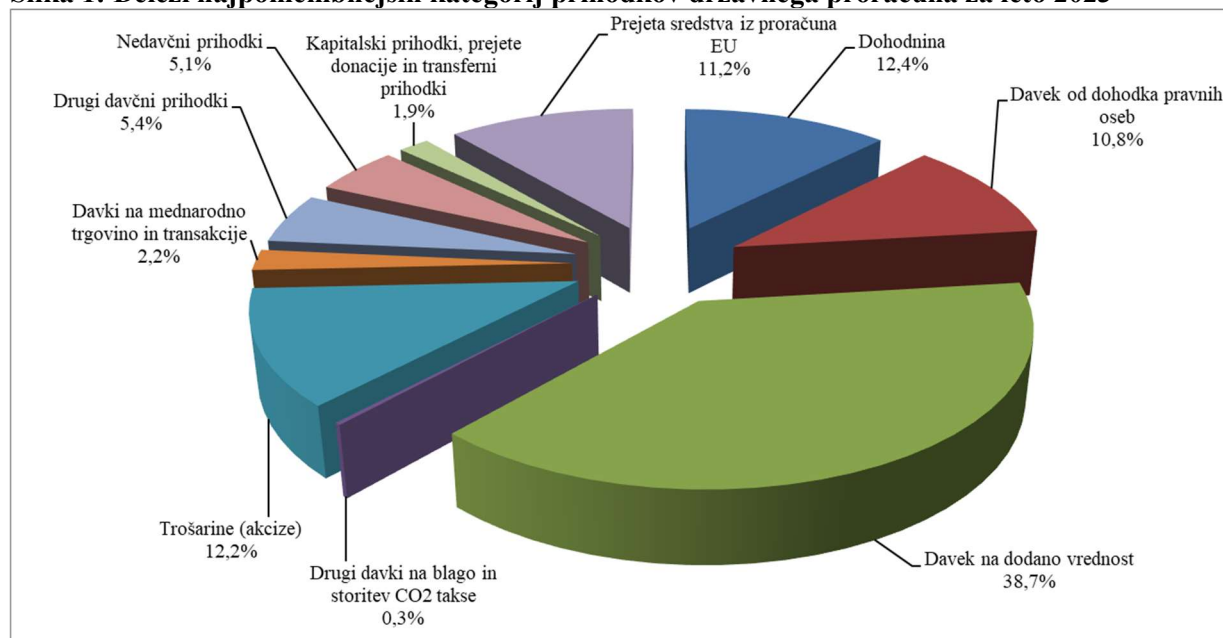
V sprejetem proračunu 2023 so projekcije prihodkov državnega proračuna temeljile na makroekonomskih izhodiščih iz Jesenske napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj Republike Slovenije (v nadaljevanju: UMAR) iz leta 2022 ter iz ocenjene realizacije prihodkov za leto 2022. Ta izhodišča so bila tekom leta bistveno spremenjena. Pri napovedovanju prihodkov so bila ob pripravi rebalansa 2023 upoštevana novelirana makroekonomska izhodišča iz Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj UMAR za leto 2023 in dosežena realizacija v prvih treh mesecih leta 2023.

V rebalansu 2023 je skupaj načrtovanih 13.144,1 mio EUR prihodkov, od tega:

- 10.758,3 mio EUR davčnih prihodkov,
- 672,2 mio EUR nedavčnih prihodkov,
- 243,7 mio EUR kapitalskih prihodkov, donacij in transfernih prihodkov,
- 1.469,9 mio EUR prejetih sredstev iz proračuna EU.

Slika 1 prikazuje strukturo pričakovanih proračunskih prihodkov v letu 2023. Največji delež ocenjenih prihodkov predstavljajo prihodki iz naslova DDV, sledijo dohodnina, trošarine in prejeta sredstva iz proračuna EU.

Slika 1: Deleži najpomembnejših kategorij prihodkov državnega proračuna za leto 2023

Vir: MF

Celotni ocenjeni prihodki državnega proračuna so v rebalansu 2023 nižji od prihodkov, načrtovanih v spremembah proračuna 2023 za 233,4 mio EUR, in sicer:

- ocene davčnih prihodkov so nižje za 72,8 mio EUR,
- nedavčni prihodki so višji za 130,1 mio EUR,
- predvideni kapitalski prihodki, prejete donacije in transferni prihodki so višji za 17,5 mio EUR,
- prihodki iz naslova prejetih sredstev iz EU nižji za 308,2 mio EUR.

V nadaljevanju so pojasnjene razlike v predvideni višini posameznih prihodkovnih kategorij kot rezultat spremenjenih makroekonomskih gibanj v letu 2023.

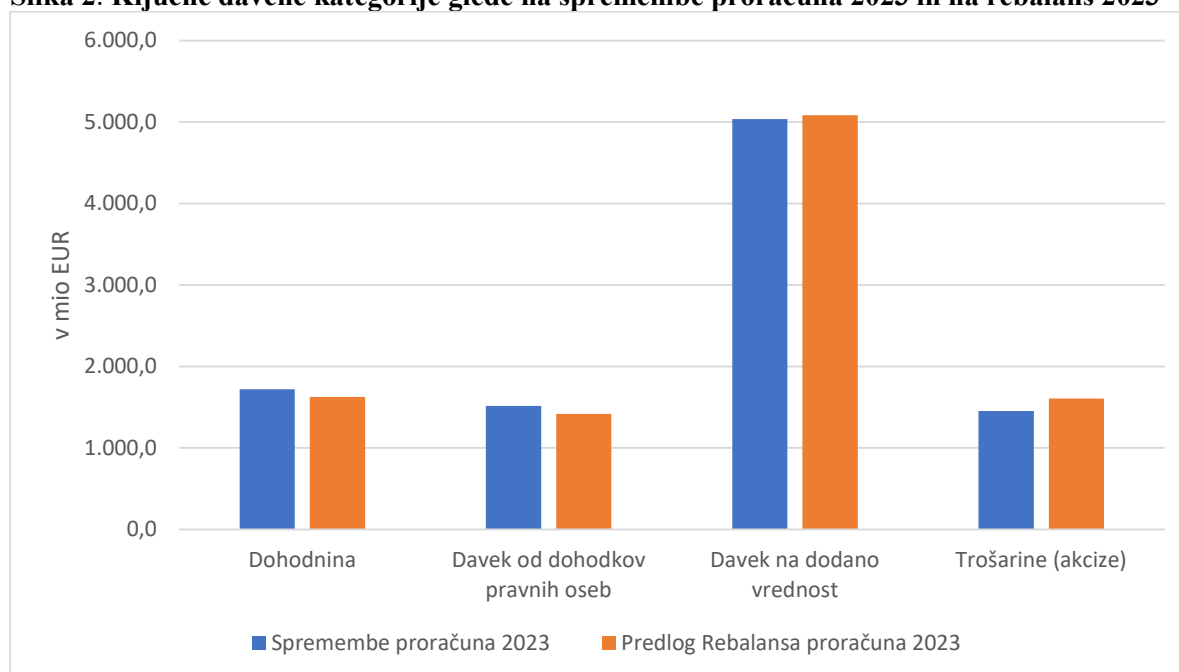
70 DAVČNI PRIHODKI

V rebalansu 2023 je skupaj načrtovanih 10.758,3 mio EUR davčnih prihodkov, kar je 72,8 mio EUR manj kot v spremembah proračuna 2023.

V primerjavi z napovedmi v spremembah proračuna za leto 2023 se v rebalansu 2023 znižujejo oziroma zvišujejo ocene naslednjih davčnih kategorij:

- Davki na dohodek in dobiček (-192,2 mio EUR),
- Prispevki za socialno varnost (3,7 mio EUR),
- Davki na plačilno listo in delovno silo (0,8 mio EUR),
- Domači davki na blago in storitve (89,6 mio EUR),
- Davki na mednarodno trgovino (25,1 mio EUR).

Slika 2: Ključne davčne kategorije glede na spremembe proračuna 2023 in na rebalans 2023

Vir: MF

700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK

7000 Dohodnina

Prihodki iz naslova dohodnine so vir prihodkov državnega in občinskih proračunov. Za leto 2023 je predvideno, da se bo iz naslova dohodnine v državni proračun nateklo 1.624,5 mio EUR. V primerjavi s spremembami proračuna 2023, to za državni proračun pomeni 94,3 mio EUR nižje prihodke. Znesek dohodnine, ki pripada občinam, bo v primerjavi s tistim v spremembah proračuna 2023, v rebalansu 2023 višji za 83,4 mio EUR.

Padec prihodkov iz naslova dohodnine, ki pripada državnemu proračunu, pripisujemo parafiranemu dogovoru z dne 20. 10. 2022 med predstavniki Vlade Republike Slovenije in reprezentativnimi združenji občin (SOS, ZOS in ZMOS), s čimer je bila povprečnina predlagana v višini 700 EUR za leti 2023 in

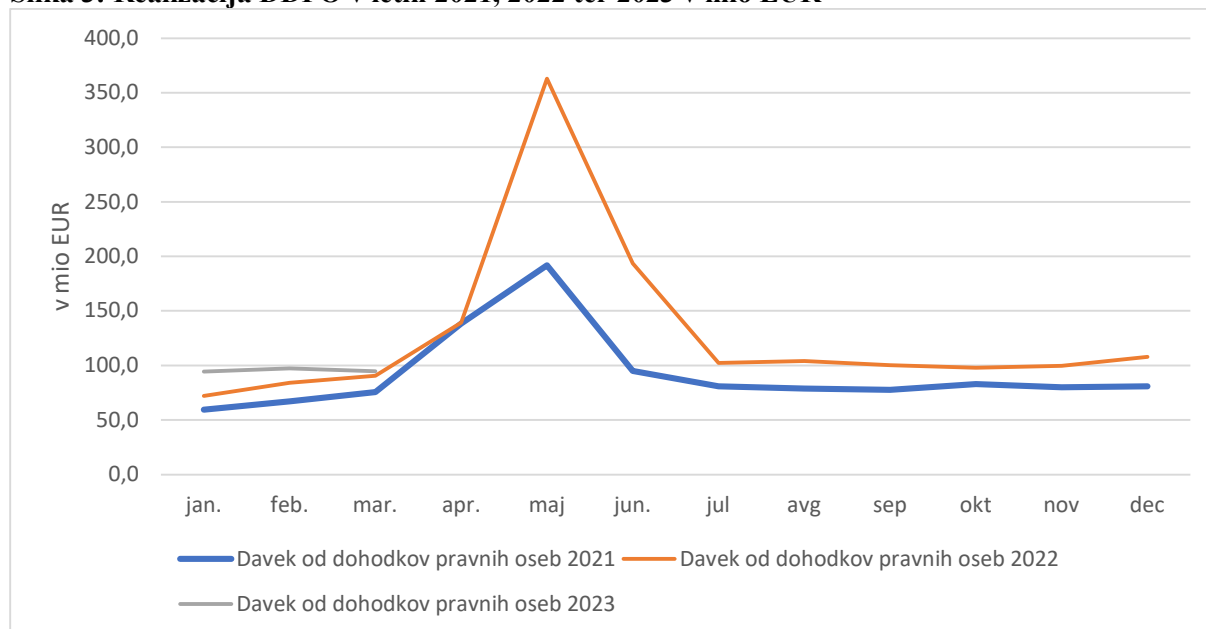
2024. Posledično Dohodnina - občinski vir za leto 2023 znaša 1.459,3 mio EUR, kar pomeni 83,4 mio EUR manj prihodkov državnega proračuna. Na nižje prihodke iz naslova dohodnine vpliva tudi nižja napoved iz naslova dohodnine od dividend.

Ob koncu leta 2022 je bila v veljavi ureditev, po kateri se denar, ki so ga ob prodaji deležev svojim podjetjem dobili lastniki, ni štel kot dividenda, ampak je bila prodaja lastnih deležev podjetju obdavčena enako kot kapitalski dobiček. Ker so se lastniki teh podjetij na ta način izognili plačilu dohodnine od dividend, se v letošnjem letu posledično pričakuje manj prihodkov iz tega naslova.

7001 Davek od dohodkov pravnih oseb

Ocena prihodkov iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2023 znaša 1.415,2 mio EUR, kar je 100,7 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v spremembah proračuna 2023. Nižja rast je posledica nižjega poročila za leto 2022 in rahlo slabšega poslovanja podjetij od predvidenega zaradi vplivov, ki so jih bila ta deležna ob spopadanju z energetsko krizo. Kljub temu so podjetja v letu 2022 v povprečju poslovala bolje kot v letu 2021 in bo neto poročilo akontacije znašalo 115,5 mio EUR. Predvidena povprečna mesečna akontacija je tako višja in bo znašala 109,5 mio EUR.

Slika 3: Realizacija DDPO v letih 2021, 2022 ter 2023 v mio EUR

Vir: MF

7002 Drugi davki na dohodek in dobiček

Za leto 2023 so prihodki iz naslova drugih davkov na dohodek in dobiček v rebalansu 2023 ocenjeni v višini 19,7 mio EUR, medtem ko so bili v spremembah proračuna 2023 predvideni v višini 16,9 mio EUR. V tem primeru gre za prihodke iz naslova davčnega odtegljaja nematerializiranih finančnih instrumentov, kjer oseba za svoj ali tuj račun prejme dohodek. Z napovedjo ostajamo na ravni lanskoletne realizacije.

701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Ocena prihodkov od prispevkov za socialno varnost, ki so vir prihodkov državnega proračuna (prispevki za zaposlovanje ter prispevki za starševsko varstvo), znaša 100,7 mio EUR in je v primerjavi s spremembami proračuna 2023 višja za 3,7 mio EUR, kar je posledica nominalno višje prispevne osnove (mase plač).

702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO

V ocenah prihodkov za leto 2023 je pričakovanih 28,9 mio EUR prilivov od posebnega davka na določene prejemke, kar je 2,9 % več kot v spremembah proračuna 2023. Glede na spremembe proračuna 2023 se ocenjuje, da bodo prihodki višji za 0,8 mio EUR, predvsem zaradi povečanega obsega dejavnosti, od katerih se obračunava in plačuje ta posebni davek.

703 DAVKI NA PREMOŽENJE

V to kategorijo prihodkov spadajo prihodki iz naslova dodatnega davka od plovil, davka na promet nepremičnin in na finančno premoženje ter davka na bilančno vsoto bank.

Glede na spremembe proračuna 2023 v rebalansu 2023 ocenjujemo, da bodo ti prihodki višji za 0,2 mio EUR in bodo ob koncu leta dosegli 1,1 mio EUR.

704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE

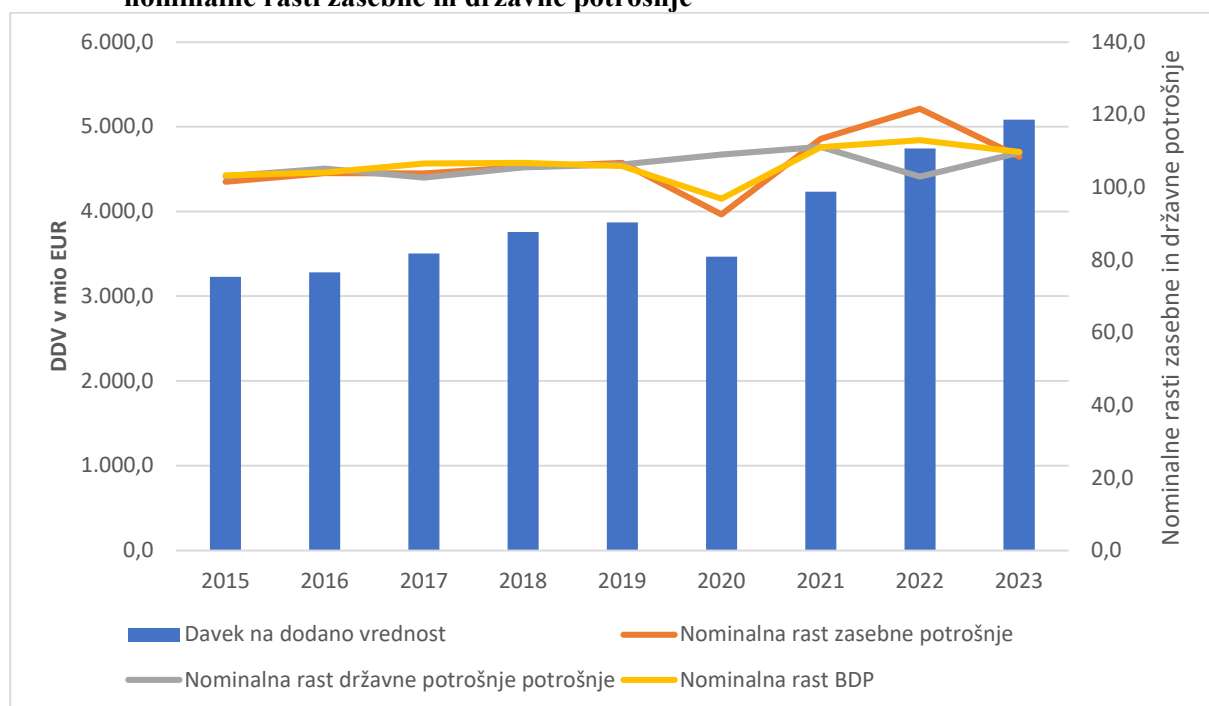
7040 Davek na dodano vrednost

Ocenjujemo, da bo v letu 2023 iz naslova davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) skupaj realiziranih 5.082,3 mio EUR prihodkov, kar je 44,5 mio EUR ali 0,9 % več kot smo predvideli v spremembah proračuna 2023.

DDV je v večji meri odsev državne in zasebne potrošnje, na kar nakazuje tudi spodnja slika. V letu 2023 ocenjujemo, da bodo prihodki iz tega naslova narasli za 7,1 % v primerjavi z lansko realizacijo, kar sovpada z napovedjo nominalne rasti zasebne potrošnje in v tem trenutku višjim indeksom cen življenjskih potrebščin od prvotne napovedi. Ključni dejavnik rasti prihodkov iz naslova DDV predstavljata domača potrošnja in uvoz. Ob pripravi sprememb proračuna 2023 smo izhajali iz napovedi UMAR, ki je napovedoval 6,3 % nominalno rast zasebne potrošnje, medtem ko jo je v pomladanski napovedi zvišal na 8,4 % oziroma za 2,1 o.t.. Kljub temu rast pobranega DDV ne bo dosegla nominalne rasti zasebne potrošnje, saj se s sprejemom Zakona o nujnem ukrepu na področju davka na dodano vrednost za omilitev dviga cen energentov⁴ od 1. 9. 2022 do vključno 31. 5. 2023, DDV za določene kategorije energentov, obračunava in plačuje po nižji stopnji 9,5 %.

Iz naslova DDV po obračunu pričakujemo 4.855,8 mio EUR, iz naslova DDV od uvoza pa 226,5 mio EUR.

⁴ Uradni list RS, št. 114/22.

Slika 4: Gibanje prihodkov iz DDV v letih 2015 do 2022 in napoved za leto 2023 ter gibanja nominalne rasti zasebne in državne potrošnje

Vir: MF, SURS, UMAR

7041 Drugi davki na blago in storitev

Ocena prihodkov iz naslova drugih davkov na blago in storitve za leto 2023 je od sprememb proračuna 2023 nižja za 103,5 mio EUR in znaša 34,5 mio EUR. Glavni razlog za nižje prihodke v letu 2023 ter odstopanje od napovedi v spremembah proračuna 2023 je v spremembi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo CO₂⁵, ki je s 13. 9. 2022 za obdobje enega leta ukinila plačevanje dajatve CO₂ za nekatere energente. Vlada Republike Slovenije je ukinila dajatve po tem, ko so bile spremembe proračuna 2023 že poslone v obravnavo v Državni zbor.

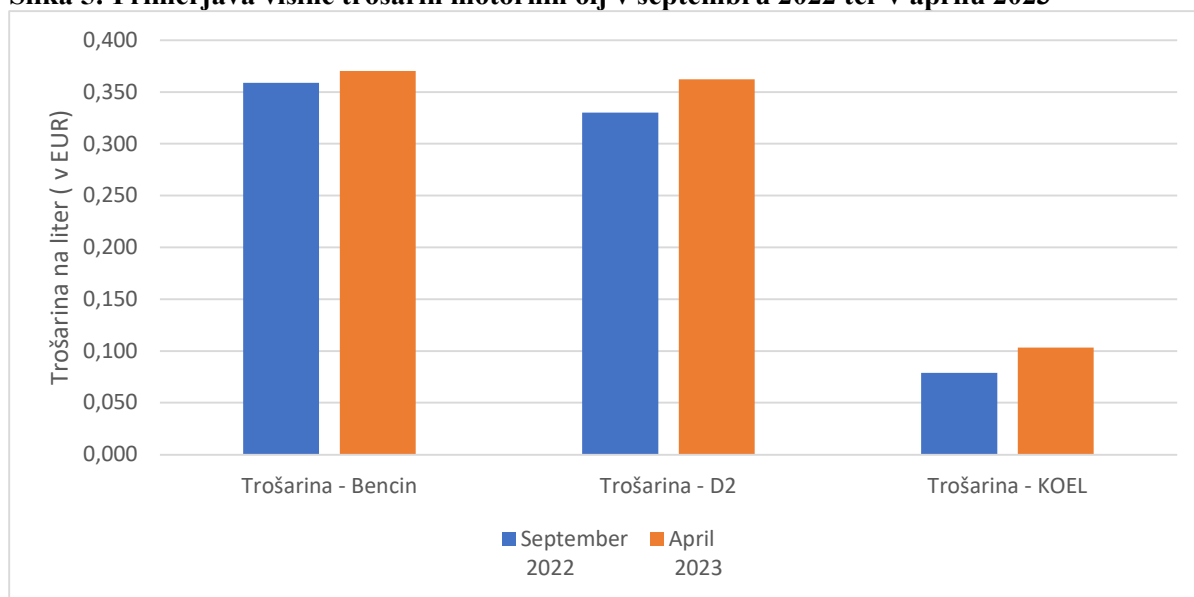
7042 Trošarine

V letu 2023 ocenjujemo, da bo iz naslova trošarin v proračunu realiziranih 1.606,3 mio EUR prihodkov, kar je 154 mio EUR več, kot je bilo ocenjeno v spremembah proračuna 2023. Od tega načrtujemo 980,1 mio EUR prihodkov od trošarin za energente in električno energijo, 135,3 mio EUR od alkohola in alkoholnih pijač ter 490,9 mio EUR od tobačnih izdelkov.

Pri izračunu prihodkov iz naslova trošarin od energentov so bile upoštevane zadnje znane trošarine v letu 2023 za posamezen energent (dizel, bencin, kurilno olje). Višji prilivi so posledica višjih trošarin na motorna olja ter učinka odobrenega obročnega plačila trošarin večjemu davčnemu zavezancu na podlagi prvega odstavka 102. člena Zakona o davčnem postopku⁶ po obračunu za april in november 2022. Plačilo odobrenih obrokov v višini 60 mio EUR zapade v letu 2023.

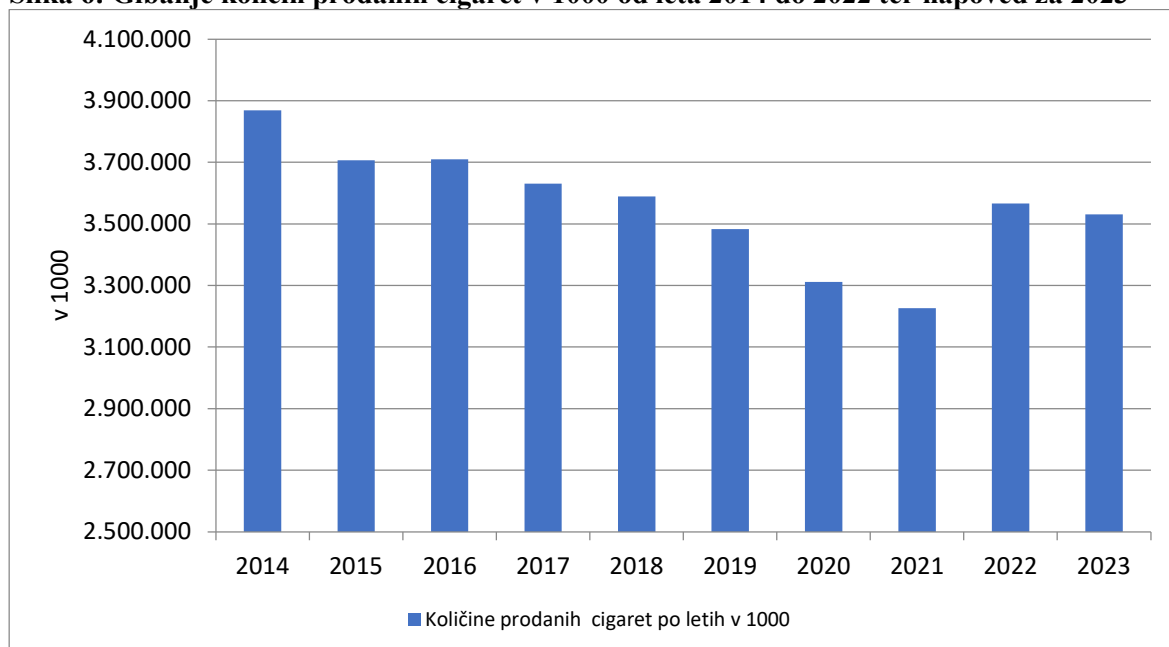
⁵ Uradni list RS, št. 118/22.

⁶ Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US in 163/22.

Slika 5: Primerjava višine trošarin motornih olj v septembru 2022 ter v aprilu 2023

Vir: MF

Ocenjuje se, da bodo prihodki iz naslova trošarin na tobak in tobačne izdelke znašali 490,9 mio EUR in bodo višji za 19 mio EUR oziroma 4 % glede na oceno v spremembah proračuna 2023. Višja ocena realizacije glede na oceno v spremembah proračuna 2023 je posledica povišanih trošarin na tobak in tobačne izdelke s sprejetjem Uredbe o določitvi zneska trošarine za tobačne izdelke⁷. S 1. 1. 2023 se je tako trošarina za 1000 kosov iz razreda tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret zvišala s 126 EUR na 131 EUR, medtem ko bo s 1. 5. 2023 sledil dvig na 136 EUR, s 1. 11. 2023 pa dvig na 141 EUR.

Slika 6: Gibanje količin prodanih cigaret v 1000 od leta 2014 do 2022 ter napoved za 2023

Vir: MF

Prihodke od trošarin od alkohola in alkoholnih pijač se v rebalansu 2023 načrtuje v višini 135,3 mio EUR, kar je 2,3 mio EUR ali 1,7 % več kot je bilo načrtovano v spremembah proračuna 2023.

⁷ Uradni list RS, št. 153/2021.

7044 Davki na posebne storitve

V rebalansu 2023 se ocenjuje za 280,2 mio EUR prihodkov iz naslova davkov na posebne storitve, kar je za 2,7 % manj, kot so znašali v spremembah proračuna 2023. Prihodkov od davka na zavarovalne posle bo za 5,6 mio EUR manj, prihodkov od davka na finančne storitve bo za 6,6 mio EUR manj, medtem ko bo davka od loto srečk za 1,2 mio EUR več, ter davka od posebnih iger na srečo za 3,3 mio EUR več.

7046 Letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu

Letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu vplačujejo enkrat letno lastniki motornih vozil ob njihovi registraciji. Za leto 2023 ocenjujemo, da bo vplačanih v državni proračun 177,8 mio EUR prihodkov iz tega naslova, kar je za 1,1 mio EUR oziroma 0,6 % več, kot je bilo načrtovano v spremembah proračuna 2023.

7047 Drugi davki na uporabo blaga in storitev

Drugi davki na uporabo blaga in opravljanje storitev vključujejo različne okoljske dajatve, požarno takso, vodna povračila, odškodnine za spremembo namembnosti zemljišč in sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov, ki so za leto 2023 skupaj ocenjeni v višini 82,1 mio EUR. Ocena je višja od ocene v spremembah proračuna 2023 za 0,5 mio EUR. Iz naslova takse na pretovor ocenjujemo da bomo pobrali 0,4 mio EUR več prihodkov. Višji prihodki so predvsem posledica obsežnejšega ladijskega pretovora od predvidenega.

7048 Davki od prometa motornih vozil

Ocenjujemo, da bo v letu 2023 v proračun vplačanih 15,7 mio EUR prihodkov od davkov na motorna vozila. Ta znesek je za 0,7 mio EUR ali za 4,7 % višji od tistega v spremembah proračuna 2023. Po podatkih Sekcije za osebna motorna vozila pri Trgovinski zbornici Slovenije je bilo letos v prvih treh mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani registriranih 13.450 osebnih avtomobilov, kar je 698 vozil ali 5,4 % več kot pred letom dni.

705 DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE

V letu 2023 se ocenjuje, da bo iz naslova davkov na mednarodno trgovino in transakcije realiziranih 289,2 mio EUR prihodkov, kar je za 25,1 mio EUR ali 9,5 % več, kot je bilo načrtovano v spremembah proračuna 2023. Del odstopanja od prvotne napovedi se nanaša na povišan uvoz avtomobilov (z in brez notranjega izgorevanja) neevropskih proizvajalcev. Hkrati pa se soočamo z višjimi stopnjami rasti uvoza od napovedi, zaradi višjih cen dobrin in surovin iz tretjih držav.

706 DRUGI DAVKI

V to skupino sodijo poznejša vplačila ukinjenih davkov ter izterjava neplačanih davkov iz preteklih let. V rebalansu 2023 ne načrtujemo prihodkov iz tega naslova.

71 NEDAVČNI PRIHODKI

V rebalansu 2023 je iz naslova nedavčnih prihodkov skupaj predvidenih 672,2 mio EUR prihodkov, kar je za 130,1 mio EUR več kot v spremembah proračuna 2023.

710 UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA

7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki

Prihodki proračuna od udeležbe na dobičku in dividend finančnih in nefinančnih družb so za leto 2023 ocenjeni glede na lastniške deleže Republike Slovenije v teh družbah, ter glede na ocene realiziranih dobičkov teh družb v preteklem letu. V letu 2023 pričakujemo 74,9 mio EUR prihodkov iz naslova udeležbe na dobičku in dividend, kar je 23,8 mio EUR manj, kot je znašala napoved v spremembah proračuna 2023. Zaradi vsesplošnih razmer na področju dobave energentov, se nekatere družbe, katerim trgovanje z energenti predstavlja osnovno dejavnost, niso odločile za izplačilo dividend, medtem ko za ostale v tem trenutku še ni znano ali bo prišlo do izplačil.

7102 Prihodki od obresti

Prihodki od obresti so v rebalansu 2023 ocenjeni v višini 148,2 mio EUR, kar je za 147,9 mio EUR več kot v spremembah proračuna 2023, predvsem zato, ker je 14. 9. 2022 ECB začela voditi intenzivno restriktivno denarno politiko.

7103 Prihodki od premoženja

V skupino prihodkov od premoženja spadajo prihodki od koncesij in prihodki od najemnin, ki se jih v rebalansu 2023 ocenjuje v skupni višini 131,9 mio EUR. Glede na spremembe proračuna 2023 so ti prihodki v rebalansu 2023 višji za 0,9 mio EUR. Znotraj teh so se najbolj zvišali prihodki od premoženja iz naslova koncesijskih dajatev ter nadomestil za upravljanje z državnimi gozdovi.

711 TAKSE IN PRISTOJBINE

V državni proračun se stekajo dajatve v obliki sodnih in upravnih taks ter raznih pristojbin, ki jih morajo zavezanci poravnati v sodnih in upravnih postopkih. Ocenjuje se, da bo v letu 2023 skupaj vplačanih 69,6 mio EUR prihodkov od taks in pristojbin, kar je za 0,7 mio EUR oziroma za 1 % več kot je bilo načrtovanih v spremembah proračuna 2023. V upravnih postopkih se načrtuje, da bomo pobrali 40,5 mio EUR prihodkov, v sodnih postopkih pa 29,1 mio EUR prihodkov.

712 GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI

Prihodki iz naslova kazni za prekrške, prestopke, kazniva dejanja, ki jih vplačujejo udeleženci v prometu, v upravni izvršbi, gospodarskih in carinskih prestopkih ipd., so v letu 2023 ocenjeni v višini 99,9 mio EUR, kar je 7,5 mio EUR več kot v spremembah proračuna 2023. Rast prihodkov iz tega naslova je posledica pravnomočne sodbe v izločeni zadevi TEŠ, s katero je sodišče izreklo denarno kazen družbi GE Steam Power Systems SA v višini 23 mio EUR. Ta je januarja 2023 že plačala drugi del denarne kazni v višini 13 mio EUR.

713 PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV

Prihodke iz naslova prodaje blaga in storitev vplačujejo v proračun neposredni uporabniki proračuna, ki opravljajo lastno dejavnost. V letu 2023 je predvideno, da bo v proračun vplačanih 7 mio EUR prihodkov iz naslova lastne dejavnosti, kar je za 0,7 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v spremembah proračuna 2023. Padec teh prihodkov je posledica nižje lanskoletne osnove.

714 DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI

V rebalansu 2023 se načrtuje okoli 140,8 mio EUR drugih nedavčnih prihodkov. Glede na spremembe proračuna 2023 bodo ti prihodki nižji za 2,4 mio EUR ali 1,6 %. Razlika od načrtovanih prihodkov se nanaša na nižje prihodke iz naslova prejetih provizij za dana poročstva RS, saj se ta z leti znižujejo.

72 KAPITALSKI PRIHODKI

Kapitalski prihodki so v rebalansu 2023 ocenjeni v skupni višini 197,8 mio EUR in so glede na spremembe proračuna 2023 nižji za 0,2 mio EUR. Največji delež teh prihodkov v letu 2023 predstavljajo prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev (190,4 mio EUR), kamor pritekajo prihodki od trgovanja s kuponi CO₂.

73 PREJETE DONACIJE

Ocenjuje se, da bo višina prejetih donacij in daril v letu 2023 znašala 23,9 mio EUR nepovratnih sredstev različnih donatorjev, kar je 3,2 mio EUR manj, kot je bilo predvideno v spremembah proračuna 2023. S strani DARS je bilo lani doniranih 8 mio EUR namenskih sredstev za sofinanciranje delovanja avtocestne policije. Ker je bila pogodba med Ministrstvom za notranje zadeve in DARS ob nastopu nove vlade razdrta, novih načrtovanih donacij ne pričakujemo.

74 TRANSFERNI PRIHODKI

Transferni prihodki bodo v letu 2023 višji za 20,9 mio EUR in bodo skupaj znašali 22 mio EUR. Tolikšna rast temelji izključno na vplačilih Javnega sklada NEK, ki bo moral z letom 2023 enkrat letno vplačati v proračun Republike Slovenije sredstva v skladu z 8. členom Uredbe o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki.

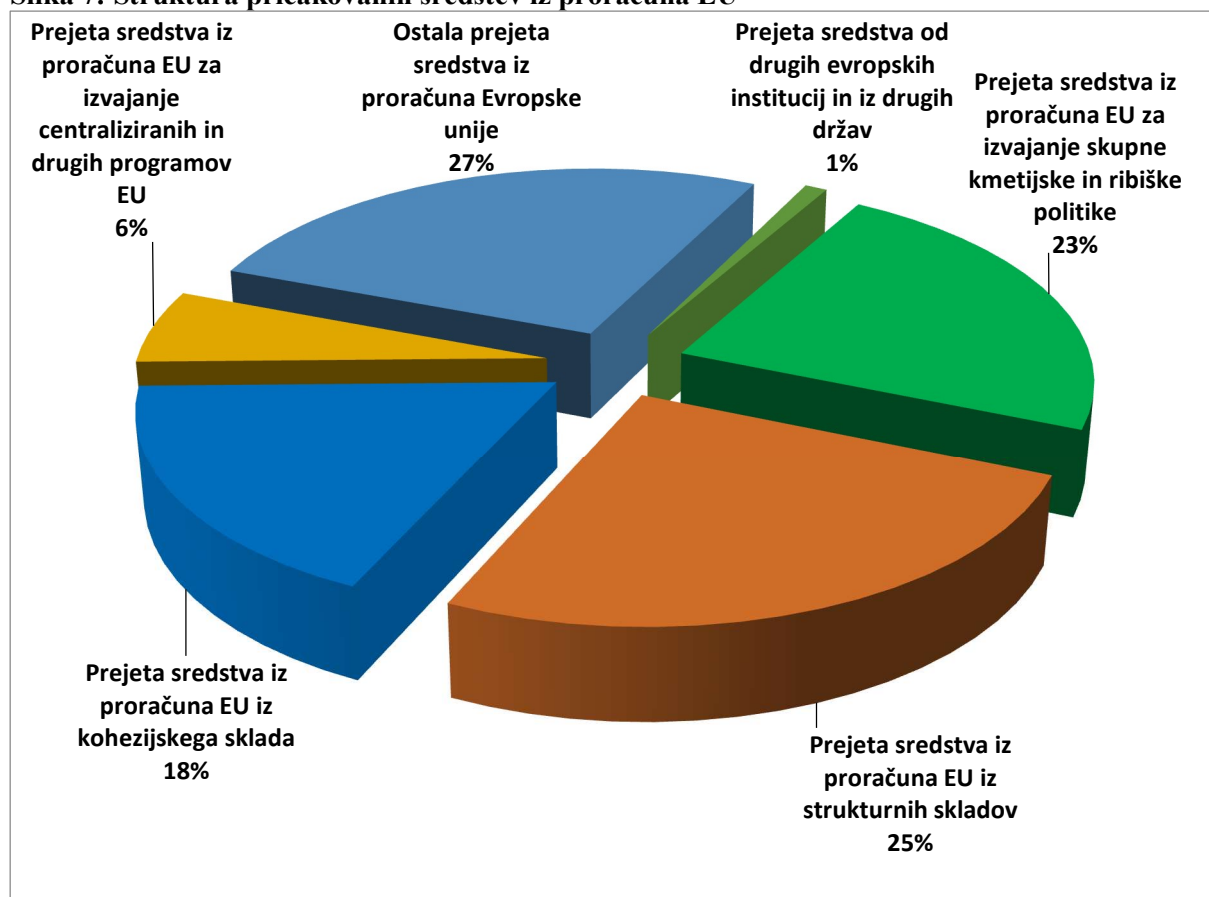
78 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU

Prihodki iz naslova EU vključujejo prejeta sredstva EU za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, sredstva strukturnih skladov in Kohezijskega sklada EU, prejeta sredstva za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU, ostala prejeta sredstva iz proračuna EU, prejeta sredstva od drugih evropskih institucij ter prejeta vračila sredstev iz proračuna EU.

V rebalansu 2023 so ocenjena sredstva, ki jih do konca leta 2023 pričakujemo iz proračuna EU, v skupni višini 1.469,9 mio EUR. V primerjavi s predvidenimi sredstvi iz proračuna EU, ki so bila načrtovana s spremembami proračuna 2023, ocenjujemo, da bo njihova realizacija nižja za 308,2 mio EUR.

Največji delež prihodkov iz EU predstavljajo prejeta sredstva iz naslova kohezijske politike (strukturni skladi in Kohezijski sklad), in sicer 43,5 % vseh prejetih sredstev. Sledijo prihodki iz naslova ostalih prejetih sredstev iz proračuna EU, medtem ko prejeta sredstva za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike predstavljajo okoli 22,9 % celotnih prihodkov EU. Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU predstavljajo 6 %, prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav pa 1 % vseh prejetih sredstev iz proračuna EU.

Slika 7: Struktura pričakovanih sredstev iz proračuna EU

Vir: MF

V rebalansu 2023 so vključeni tudi načrtovani prihodki iz naslova novega programa evropske kohezijske politike 2021-2027 (z možnostjo koriščenja do 2029) v višini 30,6 mio EUR. V okviru novega programskega obdobja bo Slovenija podpirala ukrepe v smeri večje odpornosti gospodarstva in družbe, izkoriščanja novih priložnosti ter pospešitve prehoda v visoko produktivno, nizkoogljično in krožno gospodarstvo, s končnim ciljem kakovostnega življenja za vse.

781 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE SKUPNE KMETIJSKE IN RIBIŠKE POLITIKE

Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike so v rebalansu 2023 načrtovana v višini 336,6 mio EUR oziroma za 1,5 % manj kot je bilo predvideno s spremembami proračuna 2023. Višina prihodkov EU je usklajena z načrtovano višino odhodkov za ukrepe skupne kmetijske in ribiške politike. Glavnino prihodkov predstavljajo sredstva iz naslova programa razvoja podeželja 2014-2020, ki so načrtovana v skladu s predvideno dinamiko izvajanja projektov in ukrepov. V rebalansu 2023 so načrtovani tudi prihodki iz naslova strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027.

782 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ STRUKTURNIH SKLADOV

Ocenjuje se, da bodo prihodki iz Strukturnih skladov EU v letu 2023 realizirani v skupni višini 375,7 mio EUR in predstavljajo 25,6 % vseh EU prihodkov. V tem okviru največji delež predstavljajo prihodki iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki se načrtujejo v višini 371,1 mio EUR, prihodki iz Evropskega socialnega sklada pa se načrtujejo v višini 3,9 mio EUR.

Prilivi sredstev v proračun iz naslova strukturnih skladov so odvisni od dinamike izvajanja projektov torej tudi posledično od pripravljenosti samih projektov in postopkov javnega naročanja.

Prihodki proračuna se z rebalansom 2023 v primerjavi s spremembami proračuna 2023 znižujejo za 199,9 mio EUR. Ključni razlog je, da bomo s strani Evropske komisije končno plačilo za programsko obdobje 2014-2020 prejeli predvidoma leta 2025 v višini 5 % ter zaradi zamika izvajanja VFO 2021-2027.

783 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ KOHEZIJSKEGA SKLADA

Za leto 2023 je v rebalansu 2023 predvidenih 263,3 mio EUR prihodkov iz Kohezijskega sklada. Tako kot pri strukturnih skladih so tudi prilivi v proračun iz naslova Kohezijskega sklada odvisni od dinamike izvajanja projektov, torej posledično od pripravljenosti samih projektov in postopkov javnega naročanja iz področij energetske učinkovitosti, obnovljivih virov in nizkoogljičnih strategij, varovanja okolja in okoljske infrastrukture ter prometa in prometne infrastrukture.

V okviru Kohezijskega sklada se tudi v letu 2023 največ sredstev namenja za projekte v okviru prednostne naložbe 6.1 Vlaganje v vodni sektor in prednostne naložbe 7.1 Razvoj in obnova celostnih, visoko kakovostnih in povezljivih železniških sistemov. Pričakujejo se tudi prihodki iz naslova novega programa evropske kohezijske politike 2021-2027 v višini 6,5 mio EUR.

Z rebalansom 2023 se v primerjavi s spremembami proračuna 2023 za 88 mio EUR znižujejo pričakovani prihodki iz iztekajočega se programskega obdobja, predvsem iz razloga, ker bomo s strani Evropske komisije končno plačilo za to programsko obdobje prejeli predvidoma leta 2025 v višini 5 % ter zaradi zamika izvajanja VFO 2021-2027.

784 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE CENTRALIZIRANIH IN DRUGIH PROGRAMOV EU

Skupina prihodkov vključuje prejeta sredstva EU za izvajanje projektov in programov, ki se izvajajo centralizirano preko razpisov Evropske komisije, in sredstva programov, ki se izvajajo decentralizirano (skladi na področju varnosti, zunanjih mej, migracij in azila).

Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU so v rebalansu 2023 ocenjena v višini 88,7 mio EUR oziroma 15 mio EUR manj od predvidenih v spremembah proračuna 2023.

V letu 2023 največji delež predstavljajo prejeta sredstva iz naslova Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica, ki je namenjen financiranju dejavnosti na področju azila, migracij, zunanjih meja in notranje varnosti.

786 OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE

Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU so v rebalansu 2023 načrtovana v višini 390,8 mio EUR. Višina prihodkov EU je usklajena z načrtovano višino odhodkov. V tej skupini prihodkov so načrtovana sredstva iz naslova Mehanizma za okrevanje in odpornost, ki je namenjen podpiranju držav članic pri blaženju gospodarskega šoka, ki ga je povzročila kriza zaradi pandemije COVID-19 in povečanju odpornosti njihovih gospodarstev. Poraba v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost temelji na podpiranju obsežnih programov reform in naložb ob upoštevanju mejnikov napredka in ne na povračilu stroškov, povezanih s specifičnimi programi oziroma projekti, kot pri strukturnih skladih EU.

787 PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ

Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij so v rebalansu 2023 ocenjena v višini 14,7 mio EUR. Glavnina načrtovanih prihodkov je iz naslova izvajanja Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma EGP.

A2) Odhodki proračuna

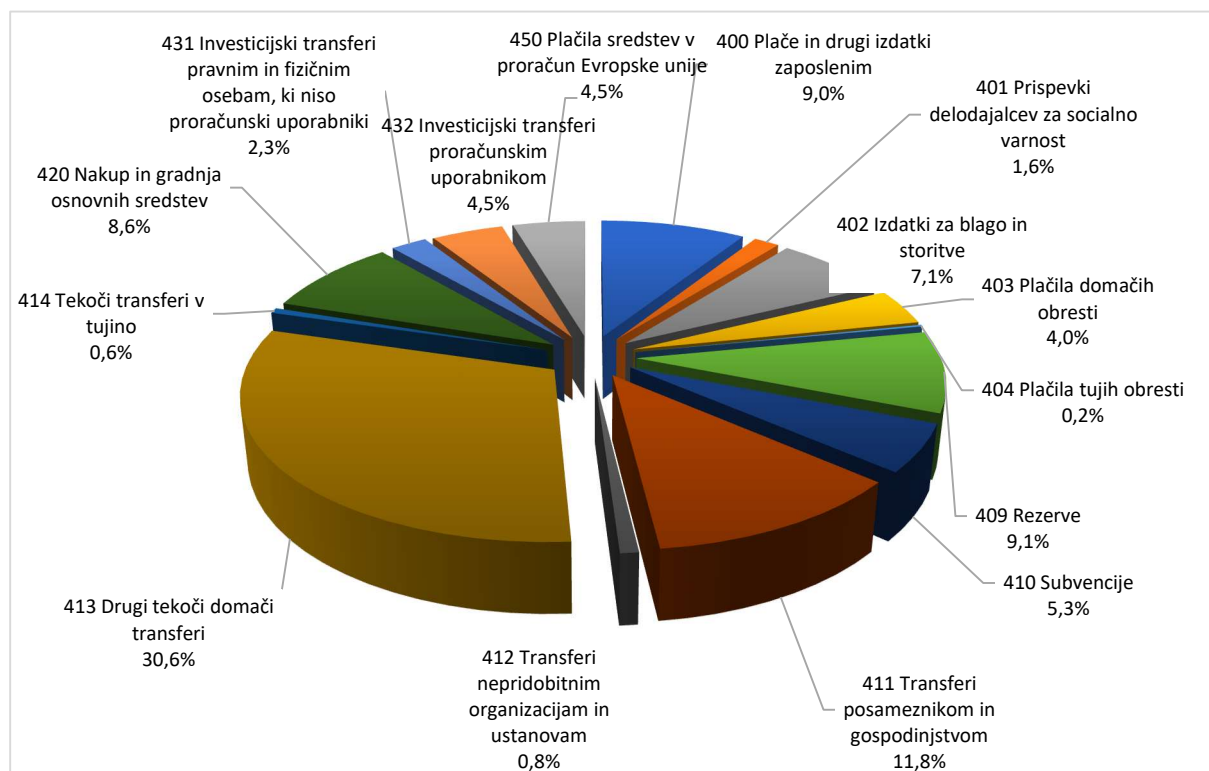
V rebalansu 2023 so odhodki načrtovani v skupni višini 16.082,1 mio EUR, kar je za 609,1 mio EUR oziroma za 3,6 % manj kot v spremembah proračuna 2023.

V primerjavi s spremembami proračuna 2023 se v rebalansu 2023 načrtuje največje znižanje odhodkov proračuna v Bilanci prihodkov in odhodkov na politiki Intervencijski programi in obveznosti za 659,8 mio EUR, predvsem zaradi spremenjenih okoliščin na področju blaženja posledic druginje za gospodinjstva in gospodarstvo. Ob pripravi sprememb proračuna 2023 so bile razmere na trgu energentov bistveno bolj nepredvidljive v primerjavi s trenutnimi razmerami. Skladno s tem se z rebalansom 2023 rezerva za ta namen prilagaja dejanskim razmeram na trgu. Znižuje se tudi načrtovana rezerva za financiranje epidemije COVID-19 ter sredstva iz naslova kohezijske politike za obdobje 2021-2027 (sprememba dinamike).

V strukturi virov financiranja odhodkov predstavljajo integralna sredstva 84,3 %, namenska sredstva 3,8 %, evropska sredstva 7,6 %, slovenska udeležba 1,7 %, namenska sredstva finančnih mehanizmov 0,1 % ter EU proračunski vir 2,4 %.

Strukturo vseh načrtovanih odhodkov po ekonomskih namenih prikazuje spodnja slika.

Slika 8: Odhodki po ekonomskem namenu v deležu od skupnih odhodkov v letu 2023

Vir: MF

40 TEKOČI ODHODKI

400 in 401 PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM TER PRISPEVKI DELODAJALCA ZA SOCIALNO VARNOST

Stroški dela zaposlenih pri neposrednih uporabnikih državnega proračuna se evidentirajo v okviru skupin kontov 400 in 401 in zajemajo plače in dodatke, regres za letni dopust, povračila in nadomestila,

delovno uspešnost, nadurno delo, druge izdatke zaposlenim, prispevke delodajalca za socialno varnost ter premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

S spremembami proračuna 2023 so bile načrtovane pravice porabe za pokrivanje obveznosti z naslova stroškov dela, upoštevaje zakonske predpise, ki urejajo plače in druge stroške dela v javnem sektorju ter sporazume in kolektivne pogodbe dogovorjene med Vlado Republike Slovenije in sindikati javnega sektorja. Istočasno s pripravo sprememb proračuna 2023 so potekala pogajanja glede povišanja plač in določenih povračil. Ker so bila pogajanja takrat že v fazi zaključevanja, so proračunski uporabniki učinkite oziroma višje obveznosti s tega naslova v pretežni meri že načrtovali s spremembami proračuna 2023.

Z rebalansom 2023 so sredstva za plače in druge izdatke ter prispevke delodajalca za socialno varnost načrtovana v višini 1.706,4 mio EUR, kar predstavlja za 5,9 mio EUR oziroma za 0,3 % nižja sredstva glede na višino, ki je bila za ta namen zagotovljena s spremembami proračuna 2023. Poglavitni razlog za navedeno znižanje pa so nižje načrtovana sredstva iz naslova evropskih virov.

402 IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE

Sredstva, ki so v proračunu predvidena za plačilo dobavljenega blaga in opravljenih storitev neposrednih proračunskih uporabnikov, pokrivajo izdatke za izvedbo različnih programskih nalog. Sem štejemo izdatke za splošni material in storitve (varovanje zgradb, revizorske storitve, strokovna literatura, pisarniški in čistilni material, prehrana ipd.), posebni material in storitve, energijo, komunalne storitve in komunikacije, plačila prevoznih stroškov, službena potovanja, za stroške tekočega vzdrževanja, za plačila najemnin in zakupnin, plačila kazni in odškodnin ter druge operativne odhodke posameznih proračunskih uporabnikov. V rebalansu 2023 so najboljše področja stroškov tekočega vzdrževanja, drugih operativnih odhodkov, posebnega materiala in storitev ter stroškov pisarniškega in splošnega materiala in storitev.

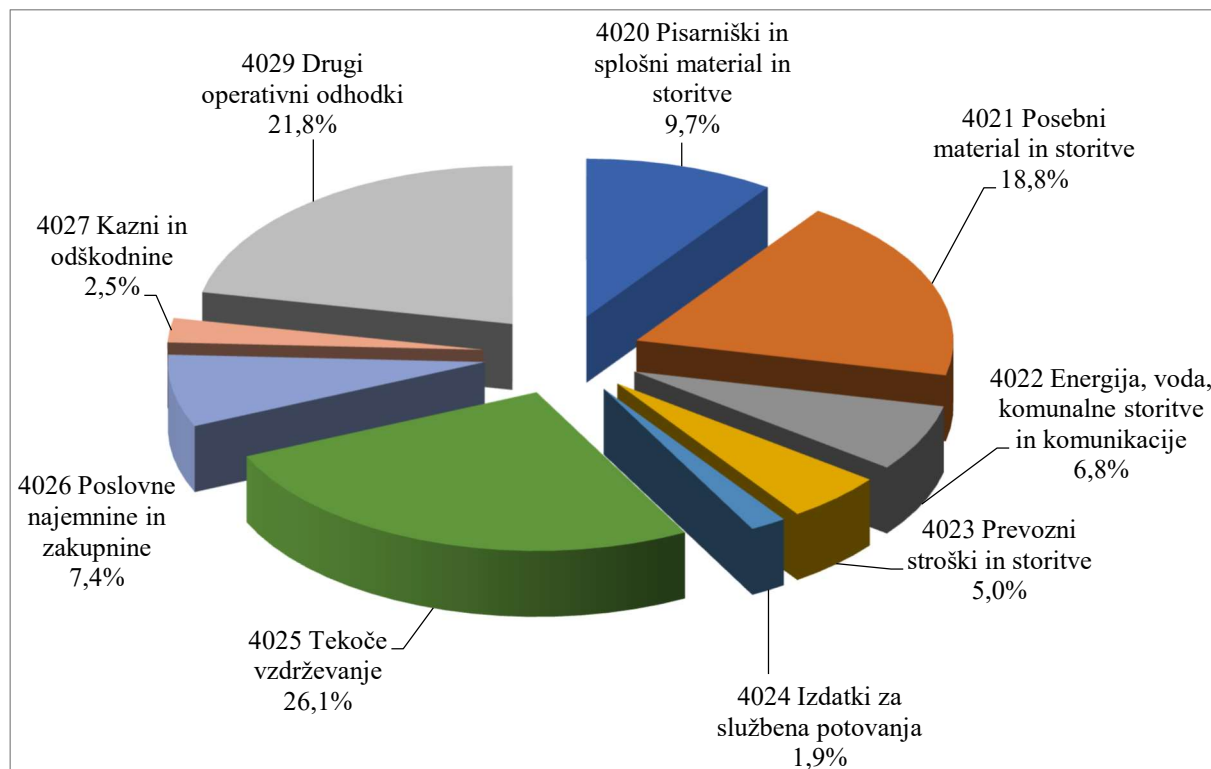
V celotnih odhodkih rebalansa 2023 predstavljajo izdatki za blago in storitve z 1.141,4 mio EUR 7,1 % delež in so načrtovani za 47,6 mio EUR več kot s spremembami proračuna 2023. V strukturi virov sredstev se glede na spremembe proračuna 2023 integralna sredstva izdatkov za blago in storitve povečujejo za 10,1 mio EUR in znašajo 1.016,4 mio EUR. Namenska sredstva se povečujejo za 5,3 mio EUR in znašajo 39,5 mio EUR. Evropska sredstva za izdatke za blago in storitve se načrtujejo v višini 66,4 mio EUR in se glede na spremembe proračuna 2023 povečujejo za 24,6 mio EUR. Integralna sredstva – slovenska udeležba so v rebalansu 2023 načrtovana v višini 18,6 mio EUR, kar je za 7,8 mio EUR več kot v spremembah proračuna 2023. Namenska sredstva finančnih mehanizmov so načrtovana v višini 0,6 mio EUR.

Največ sredstev po ekonomskem namenu izdatkov za blago in storitve je v rebalansu 2023 načrtovanih za tekoče vzdrževanje, in sicer v višini 298,3 mio EUR, od tega 56,4 % pri Ministrstvu za infrastrukturo, predvsem za vzdrževanje železniške infrastrukture in redno vzdrževanje javnih cest. Sledi Ministrstvo za obrambo z 29,5 mio EUR za namene vzdrževanja materialnih sredstev vojske in vzdrževanja vojaške infrastrukture ter sredstev za operativno delovanje. Po obsegu načrtovanih sredstev izdatkov za blago in storitve sledijo sredstva za druge operativne odhodke. Ta so načrtovana v višini 248,5 mio EUR. Največ sredstev, dobrih 41,7 mio EUR, je načrtovanih pri Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj za financiranje programov nove finančne perspektive za obdobje 21-27. Sledi Ministrstvo za finance, pri katerem je načrtovanih 34,8 mio EUR predvsem za stroške kratkoročnega in dolgoročnega zadolževanja, stroške upravljanja s finančnim premoženjem države, za obveznosti po Zakonu o jamstvu Republike Slovenije v Panevropskem garancijskem skladu⁸, za stroške kovanja kovancev in ostale stroške Banke Slovenije. Pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije so sredstva načrtovana za stroške sodnih postopkov in brezplačno pravno pomoč. Pri Ministrstvu za infrastrukturo so sredstva načrtovana za namene upravljanja in varstva cest ter redno vzdrževanje javnih cest. Za posebni material in storitve se načrtuje 214,8 mio EUR, predvsem za stroške, povezane z modernizacijo in opremljanjem enot

⁸ Uradni list RS, št. 36/21.

slovenske vojske pri Ministrstvu za obrambo ter za stroške vodenja železniškega prometa pri Ministrstvu za infrastrukturo. Najmanj sredstev je namenjenih izdatkom za službena potovanja, dobrih 21,1 mio EUR in izdatkom za kazni in odškodnine, 28,4 mio EUR.

Slika 9: Struktura izdatkov za blago in storitve po ekonomskih namelih v letu 2023

Vir: MF

403 in 404 PLAČILA OBRESTI

V rebalansu 2023 je za plačilo obresti načrtovanih 680,5 mio EUR, kar je zaradi predvidenih višjih stroškov novega zadolževanja za 35 mio EUR več v primerjavi s spremembami proračuna 2023.

Načrtovana sredstva za domače obresti vključujejo odplačevanje obveznosti, ki dospejo v skladu s pogodbenimi določili, in sicer:

- obresti iz naslova izdanih obveznic in predvidenega upravljanja z dolgom, vnaprej plačane obresti iz naslova predvidenega zadolževanja v tekočem letu, obresti iz naslova domačih posojil, obresti iz naslova zakladnih menic ter obveznosti iz naslova likvidnostnega zadolževanja;
- obresti iz naslova obveznosti do Mednarodnega denarnega sklada iz naslova dodeljenih posebnih pravic črpanja;
- obveznosti do SDH iz naslova plačanih obresti iz obveznic RS39 v skladu s Pogodbo o ureditvi razmerij na podlagi Zakona o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja ter iz naslova obresti iz obveznic RS21 v skladu s Pogodbo o ureditvi razmerij na podlagi Zakona o izdaji obveznic za plačilo odškodnine za zaplenjeno premoženje zaradi razveljavitve kazni zaplombe premoženja.

Načrtovana sredstva za tuje obresti vključujejo odplačevanje obveznosti, ki dospejo v skladu s pogodbenimi določili, in sicer:

- obresti dolgoročnih obveznic izdanih v tujini;
- obresti od kreditov, ki jih je Republika Slovenija najela pri mednarodnih finančnih institucijah za različne projekte.

409 REZERVE

V okviru podskupine kontov rezerve so planirana sredstva v višini 1.460 mio EUR. V tem sklopu so zajeta sredstva rezerv pri Ministrstvu za finance, Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvu za naravne vire in prostor, Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za javno upravo ter Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

V okviru Ministrstva za finance se načrtujejo integralna sredstva v višini 774,5 mio EUR (od tega največ za financiranje draginje in sicer 503 mio EUR ter tekočo proračunsko rezervo v višini 246,5 mio EUR).

Sredstva za posebne namene so načrtovana v skupni višini 690,5 mio EUR (od tega največ za izvajanje Mehanizma za okrevanje in odpornost v višini 390,8 mio EUR).

41 TEKOČI TRANSFERI

410 SUBVENCIIJE

V rebalansu 2023 je za subvencije načrtovanih 855,7 mio EUR. Od tega je 764 mio EUR namenjenih subvencioniranju privatnih podjetij in zasebnikov, 90,8 mio EUR javnim podjetjem ter 0,8 mio EUR finančnim institucijam. Največji delež sredstev je namenjen za pomoč gospodarstvu zaradi energetske krize.

411 TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM

Transferi posameznikom in gospodinjstvom so pravice v obliki denarnih prejemkov in so namenjeni za tekočo porabo posameznikov ali gospodinjstev in kot takšni pomenijo dodatek k družinskim dohodkom ali nadomestilo za posebne vrste izdatkov. Transferi posameznikom in gospodinjstvom, ki se izplačujejo iz državnega proračuna so sestavljeni iz transferov nezaposlenim, družinskih prejemkov in starševskih nadomestil, transferov za zagotavljanje socialne varnosti, transferov vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja, bolnih, štipendij ter drugih transferov posameznikom.

Upravičenost posameznikov in gospodinjstev do posameznih transferov urejajo posamezni zakonski in podzakonski akti. Obseg sredstev v proračunskem letu je odvisen od gibanja števila upravičencev, višine transferov ter višine uskladitve transferov glede na rast cen življenjskih potrebščin v tekočem oziroma preteklem letu ter pogojev pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Za transfere posameznikom in gospodinjstvom je v rebalansu 2023 načrtovanih 1.897,4 mio EUR, kar je 33,3 mio EUR več sredstev, kot jih je bilo načrtovanih s spremembami proračuna 2023. Največji delež odhodkov v rebalansu 2023 za transfere posameznikom in gospodinjstvom je načrtovan v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in sicer 1.566,8 mio EUR oziroma 82,6 %. Preostali delež odhodkov rebalansa 2023 za transfere posameznikom in gospodinjstvom je načrtovan pri drugih resorjih in se namenja predvsem za regresiranje prehrane za učence in dijake, financiranje brezplačnega vrtca za družine, ki imajo v vrtcu hkrati več otrok, subvencioniranje študentske prehrane, subvencioniranje šole v naravi, nezgodno in invalidsko zdravstveno zavarovanje vrhunskih športnikov ter prispevke vrhunskim športnikom, subvencioniranje prevoza dijakov in študentov ter subvencioniranje najemnin.

V strukturi načrtovanih transferov posameznikom in gospodinjstvom dosegajo v rebalansu 2023 največji delež družinski prejemki s starševskimi nadomestili, sledijo jim transferi za zagotavljanje socialne varnosti, drugi transferi posameznikom, transferi nezaposlenim, štipendije, transferi vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja ter boleznine.

412 TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM

Med neprofitne organizacije sodijo dobrotelne organizacije, društva (kulturna, športna, humanitarna, invalidska, veteranska, itd), kulturne organizacije in podobne ustanove, ki izvajajo programe v javnem interesu. V rebalansu 2023 se največji delež sredstev namenja kulturi in civilni družbi to je 30 %, socialnemu varstvu 21,4 %, ter izobraževanju in športu 12,7 %.

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam so v rebalansu 2023 načrtovani v višini 133,4 mio EUR. Največ sredstev je načrtovanih za vlaganje v urejanje sistema in podporne dejavnosti na področju socialne varnosti, za programe socialnega varstva in izenačevanje možnosti za invalide, podporo nevladnim organizacijam in civilni družbi, programe v kulturi ter za medije in šport.

413 DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI

4130 Tekoči transferi občinam

Tekoči transferi občinam so v rebalansu 2023 načrtovani v višini 148,7 mio EUR, kar je v primerjavi s spremembami proračuna 2023 za 0,6 % več. Največ sredstev je načrtovanih na integralnih sredstvih in sicer 98 % vseh tekočih transferov občinam. Največji obseg sredstev je načrtovan za uravnoteženje razvitosti občin, ki jih občine prejemajo, skladno z Zakonom o finančni razbremenitvi občin⁹. Preostala sredstva so namenjena predvsem za sofinanciranje skupnih občinskih uprav, sofinanciranje občinskih projektov v Triglavskem narodnem parku, spodbude za zaposlitev brezposelnih oseb, izvajanje storitev pomoči na domu (družinski pomočnik), popravilo gozdnih cest v zasebnih in državnih gozdovih, sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občin in delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti, sofinanciranje uresničevanja ustavnih pravic stalno naseljene romske skupnosti v občinah, regresiranje prevozov učencev zaradi nevarnih zveri ter program razvoja podeželja.

4131 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja

Za tekoče transfere v sklade socialnega zavarovanja so v rebalansu 2023 načrtovana sredstva v višini 1.565,3 mio EUR, kar predstavlja 15,1 % znižanje glede na spremembe proračuna 2023, predvsem zaradi ugodnih makroekonomskih razmer in zaradi prenehanja kriznih ukrepov iz naslova COVID-19 in draginje.

V okviru tekočih transferov v sklade socialnega zavarovanja se načrtujejo sredstva za financiranje obveznosti države do ZPIZ (tekoče in dodatne obveznosti države do ZPIZ) ter obveznosti države do SOP pri Ministrstvu za finance, za plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in za zdravstveno zavarovanje od nadomestil za čas brezposelnosti ter od starševskih nadomestil pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pri Ministrstvu za zdravje se načrtujejo sredstva za zdravstveno varstvo in obvezno zdravstveno zavarovanje socialno ogroženih, za pripravništvo zdravstvenih delavcev ter specializacije, stabilizacijo financiranja zdravstvenega varstva in za financiranje storitev nad rednim obsegom programa zdravstvenih dejavnosti, pri Ministrstvu za pravosodje pa za zdravstveno zavarovanje obsojencev in delo v splošno korist. Prav tako se načrtujejo sredstva pri Ministrstvu za solidarno prihodnost za zagotavljanje pravic in razvoj sistema dolgotrajne oskrbe.

V rebalansu 2023 se pri Ministrstvu za finance za obveznosti države do ZPIZ načrtujejo sredstva v višini 1.088,6 mio EUR. Za tekoče zakonske obveznosti države do ZPIZ se načrtujejo sredstva v višini 310 mio EUR in so namenjena izplačilu pokojnin po posebnih predpisih, in sicer za: pokojnine borcev NOV, izjemne pokojnine, pokojnine po predpisih o poslancih, administrativne pokojnine, izjemne pokojnine rudarjev, pokojnine prisilno mobiliziranih, oskrbnine, žrtve vojnega nasilja in druge. Za dodatne obveznosti do ZPIZ se načrtujejo sredstva v višini 778,6 mio EUR in so namenjene pokrivanju razlike med prihodki ZPIZ iz prispevkov in iz drugih virov ter njegovimi odhodki, s tem pa se iz državnega

⁹ Uradni list RS, št. 189/20.

proračuna zagotavljajo manjkajoča sredstva za izplačilo pokojnin in drugih obveznosti ter za kritje morebitnega primanjkljaja. Sredstva v višini 0,5 mio EUR se načrtujejo za obveznosti države do SOP.

Pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so v rebalansu 2023 sredstva načrtovana v višini 74,9 mio EUR. Preostala sredstva v okviru tekočih transferov v sklade socialnega zavarovanja se načrtujejo pri Ministrstvu za zdravje, in sicer v višini 374,8 mio EUR, pri Ministrstvu za solidarno prihodnost v višini 22,2 mio EUR ter pri Ministrstvu za pravosodje v višini 4,2 mio EUR.

4132 Tekoči transferi v javne sklade

V rebalansu 2023 se za tekoče transfere v javne sklade planirajo sredstva v višini 16,5 mio EUR, od tega za integralna sredstva 13,8 mio EUR, ter 2,8 mio EUR za sredstva EU s slovensko udeležbo.

Največji delež sredstev se v okviru integralnih sredstev namenja delovanju Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti v finančnem načrtu Ministrstva za kulturo, ter delovanju Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije v finančnem načrtu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V okviru evropskih sredstev je največji delež sredstev načrtovan pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, in sicer za spodbujanje podjetništva.

4133 Tekoči transferi v javne zavode

Tekoči transferi v javne zavode vključujejo sredstva, ki se iz državnega proračuna namenjajo za izvajanje javne službe za plače in dodatke zaposlenih, regres za letni dopust, povračila in nadomestila, sredstva za delovno uspešnost, nadurno delo in druge izdatke zaposlenim, prispevke za socialno varnost zaposlenih, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, za izdatke za blago in storitve ter druge morebitne stroške za izvajanje javne službe. Javnim zavodom se iz državnega proračuna zagotavlja in izplačuje skupni transfer za izvajanje javne službe oziroma opravljanje določenih nalog, ki zajema zgoraj naštetih stroške.

V rebalansu 2023 se za tekoče transfere javnim zavodom namenja 2.895,4 mio EUR, od tega za integralna sredstva 2.857,5 mio EUR kar je za 4 % več glede na spremembe proračuna 2023. Na povečanje sredstev poleg že sprejetih zakonskih obveznosti posameznih resorjev vpliva tudi sklenjen dogovor med Vlado Republike Slovenije in sindikati javnega sektorja.

V okviru tekočih transferov v javne zavode se največ sredstev namenja v okviru finančnega načrta Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, in sicer 1.562,1 mio EUR (od tega največ za dejavnost osnovnega in srednjega šolstva).

Poleg Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, se sredstva za delovanje javnih zavodov oziroma za izvajanje javne službe zagotavljajo tudi v finančnem načrtu Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije (685,9 mio EUR), Ministrstva za zdravje (177 mio EUR), Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (152 mio EUR), Ministrstva za kulturo (137,2 mio EUR), ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (72,2 mio EUR).

Sredstva EU so skupaj s slovensko udeležbo glede na spremembe proračuna 2023 nižja za 0,2 mio EUR. Za namenska sredstva finančnih mehanizmov se namenja 6,8 mio EUR.

4134 Tekoči transferi v državni proračun

Z rebalansom 2023 se načrtujejo sredstva v višini 5 mio EUR za plačila prispevka delodajalca za zaposlovanje, starševsko varstvo od nadomestil za čas brezposelnosti in od starševskih nadomestil ter plačila prispevka delodajalca za zaposlovanje od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije neposredno izplačuje upravičencem.

4135 Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki

Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki se iz državnega proračuna namenjujejo za plačila storitev drugim izvajalcem javnih služb, ki niso javni zavodi in niso v seznamu proračunskih uporabnikov. To so:

- javni gospodarski zavodi, ki opravljajo določeno javno gospodarsko službo na podlagi zakona, drugih predpisov ali koncesije,
- privatni zavodi ali drugi izvajalci javnih služb, ki so, ali pravne, ali fizične osebe in imajo z državo sklenjeno koncesijo za opravljanje določene javne službe na posameznih področjih ter
- drugi privatni zavodi ali zasebniki, ki se jim plačujejo storitve za opravljanje določene javne službe.

V rebalansu 2023 se za te namene načrtuje 239,1 mio EUR, od tega 230,8 mio EUR integralnih sredstev, 7,3 mio EUR namenskih sredstev, ter 1 mio EUR sredstev EU s slovensko udeležbo. Sredstva se glede na spremembe proračuna 2023 povečujejo za 10,5 % in sicer predvsem iz naslova financiranja pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev ter specializacij ter iz naslova dodatka za posebne obremenitve po 3. odstavku 16. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema¹⁰ pri Ministrstvu za zdravje.

4136 Tekoči transferi v javne agencije

Tekoči transferi v javne agencije so v rebalansu 2023 načrtovani v višini 46,9 mio EUR, kar je enako kot v spremembah proračuna 2023. Od tega je 41 mio EUR integralnih sredstev, 2,6 mio EUR namenskih sredstev, ter 3,4 mio EUR EU sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo.

Največji obseg sredstev je načrtovan pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport v višini 15,2 mio EUR, predvsem za spodbujanje internacionalizacije, financiranje Slovenske turistične organizacije ter Javno agencijo za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma Slovenije. Večina preostalih sredstev je načrtovanih v okviru:

- Ministrstva za infrastrukturo, predvsem za delovanje Javne agencije za varnost prometa;
- Ministrstva za finance, predvsem za delovanje AJPEŠ-a;
- Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, predvsem za delovanje Javne agencije za raziskovalno dejavnost;
- Ministrstva za kulturo, predvsem za knjižni sejem v Frankfurtu ter
- Ministrstva za digitalno preobrazbo, predvsem za E-vključenost.

414 TEKOČI TRANSFERI V TUJINO

V rebalansu 2023 je za tekoče transfere v tujino načrtovanih 95,5 mio EUR, kar je za 25,4 mio EUR več, kot jih je bilo za ta namen načrtovanih s spremembami proračuna 2023.

Za druge tekoče transfere v tujino je namenjenih 51 mio EUR oziroma 53,4 % vseh sredstev. Od tega se največji del (40 mio EUR) namenja Ministrstvu za zdravje za financiranje cepiv proti COVID-19. Pri Ministrstvu za infrastrukturo se sredstva v višini 5,6 mio EUR načrtujejo za večjo letalsko povezljivost Slovenije.

Sredstva v višini 26,7 mio EUR oziroma 28 % vseh tekočih transferov v tujino je namenjenih za tekoče transfere mednarodnim institucijam. Pri Ministrstvu za obrambo se sredstva namenjujejo za kritje obveznosti iz naslova prispevkov EU in skupnim projektom, prispevek v NATO vojaški proračun in drugo mednarodno sodelovanje. Pri Ministrstvu za finance se glavnina sredstev načrtuje za povračilo sredstev Banki Slovenije iz naslova poslov z Mednarodnim denarnim skladom, izpolnjevanje obveznosti iz naslova plačila prispevka v sklad Mednarodnega združenja za razvoj ter za donacijo skladu svetovne

¹⁰ Uradni list RS, št. 100/22 in 141/22.

banke (GEF). Pri Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve se sredstva načrtujejo za članarino EDF in razvojno sodelovanje ter humanitarno pomoč.

Za tekoče transfere neprofitnim organizacijam v tujini je načrtovanih 17,8 mio EUR oziroma 18,6 % vseh sredstev. Od tega pretežni del predstavljajo sredstva načrtovana pri Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu kot podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in Slovencem po svetu. Drugi največji delež sredstev za tekoče transfere neprofitnim organizacijam v tujini je načrtovan pri Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve, in sicer 6,9 mio EUR za namen razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

42 INVESTICIJSKI ODHODKI

Investicijski odhodki zajemajo: nakup opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, investicijsko vzdrževanje in obnove ter izdelavo investicijskih načrtov, študije in projektne dokumentacije. V okviru rebalansa 2023 investicijski odhodki predstavljajo 8,6 % delež v celotnem obsegu odhodkov državnega proračuna.

Ti odhodki so v rebalansu 2023 načrtovani v višini 1.377,9 mio EUR in se v primerjavi s spremembami proračuna 2023 zmanjšujejo za 62,7 mio EUR oziroma za 4,4 %. Integralna sredstva se znižujejo za 93,5 mio EUR (največ na področju investicij v javne zdravstvene zavode, in sicer za 58,1 mio EUR ter za 24 mio EUR za reševanje stanovanjske problematike, pri čemer so se sredstva v enaki višini zvišala za financiranje Stanovanjskega sklada Republike Slovenije). Po drugi strani so se evropska sredstva s pripadajočo slovensko udeležbo povišala, in sicer za 18,1 mio EUR. Sledijo namenska sredstva, ki so se povečala za 12,7 mio EUR.

Med celotnimi investicijskimi odhodki se v rebalansu 2023 v primerjavi s spremembami proračuna 2023, najbolj zmanjšuje obseg sredstev za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, to je za 46,1 mio EUR ter za investicijsko vzdrževanje in obnove, in sicer za 22,7 mio EUR. Najbolj se povečuje obseg sredstev za nakup prevoznih sredstev in sicer za 12,1 mio EUR.

Po programski strukturi je skoraj polovica sredstev namenjenih za promet in prometno infrastrukturo (glavnina sredstev za železniški in cestni promet ter infrastrukturo). Nato sledijo sredstva za obrambo in zaščito (glavnina sredstev je namenjena za opremljenost vojske in infrastrukturo) ter varovanje okolja in okoljsko infrastrukturo (predvsem za upravljanje z vodami).

43 INVESTICIJSKI TRANSFERI

431 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRAVNIM IN FIZIČNIM OSEBAM, KI NISO PRORAČUNSKI UPORABNIKI

Za namene investicijskih transferov pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki, je v rebalansu 2023 načrtovanih 362,9 mio EUR, kar je za 23 mio EUR manj kot s spremembami proračuna 2023. Večina tovrstnih transferov bo financirana z evropskimi sredstvi.

Glavnina načrtovanih sredstev bo namenjena privatnim podjetjem ter javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin.

Po programski strukturi je največ sredstev namenjenih za kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in prehrano, sledijo promet in prometna infrastruktura ter podjetništvo in konkurenčnost.

432 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM

V rebalansu 2023 je za investicijske transfere proračunskim uporabnikom načrtovanih 723,8 mio EUR, kar je za 98 mio EUR več kot s spremembami proračuna 2023.

Največ sredstev je načrtovanih za investicijske transferje občinam in javnim zavodom, kjer se načrtuje tudi največje povečanje glede na spremembe proračuna 2023. Glavnina sredstev je načrtovanih na postavkah EU s pripadajočo slovensko udeležbo.

Po programski strukturi je največ sredstev namenjenih za varovanje okolja in okoljsko infrastrukturo, sledijo sredstva za financiranje izobraževanja in športa, intervencijske programe in obveznosti ter socialno varnost.

45 PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EVROPSKE UNIJE

Republika Slovenija ima kot članica EU obveznosti do proračuna EU. Države članice so dolžne zagotoviti stabilno financiranje proračuna EU in izpolnjevati vse finančne obveznosti do EU na osnovi evropske zakonodaje, ki se v državah članicah izvaja neposredno. Hkrati pa imajo države članice skladno s pravnim redom EU možnost porabe sredstev iz evropskega proračuna ter ustrezno nacionalno soudeležbo pod pogoji, ki jih opredeljujejo politike odhodkov proračuna EU.

Za plačila sredstev v proračun EU je v rebalansu za leto 2023 predvidenih 730,2 mio EUR. Glede na spremembe proračuna 2023 se ta sredstva zvišujejo za 76,1 mio EUR. Višji obseg pravic porabe v rebalansu 2023 glede na spremembe proračuna 2023 temelji na predlogu proračuna EU za leto 2023 in njegovimi dopolnitvami ter oceno o obsegu pobranih carin v letu 2023.

V rebalansu 2023 se načrtuje 233,5 mio EUR za plačila tradicionalnih lastnih sredstev, 83,1 mio EUR za plačila sredstev iz naslova davka na dodano vrednost, 383,3 mio EUR za plačila iz naslova bruto nacionalnega dohodka ter za plačila bruto znižanja letnega prispevka iz naslova BND v korist nekaterih držav 30,4 mio EUR.

A3) Izdatki državnega proračuna v povezavi z epidemijo COVID-19

Glede na trenutne razmere, povezane z obvladovanjem epidemije COVID-19 in glede na dejstvo, da še vedno ostajajo v veljavi nekateri protikoronski ukrepi, se v rebalansu 2023 načrtuje v podprogramu Sredstva za financiranje epidemije COVID-19, 371,5 mio EUR, kar je za 73,9 mio EUR manj v primerjavi s spremembami proračuna 2023.

Od celotnih sredstev je 220,8 mio EUR načrtovanih iz proračuna EU s pripadajočo slovensko udeležbo, in sicer za financiranje investicij, predvsem na področju zdravstva in sociale. Preostalo so integralna sredstva (nakup cepiv, storitve cepljenja, nadomestilo plače zaradi izolacije, itd.). Predlagatelji finančnih načrtov so pravice porabe načrtovali na podprogramu Sredstva za financiranje epidemije COVID-19 po naslednjih ekonomskih namenih:

- za **druge tekoče domače transfere** je načrtovanih 73,1 mio EUR (od tega za tekoče transfere v javne zavode 56,4 mio EUR),
- 10,7 mio EUR je načrtovanih za **transfere posameznikom in gospodinjstvom** (5 mio EUR za darila ob rojstvu otroka in 4 mio EUR za druge oblike transferjev socialne varnosti),
- za **investicijske odhodke in transferje** je predvidenih 146,9 mio EUR (za zdravstveno infrastrukturo, investicije na področju sociale, digitalizacijo, druge ukrepe v javnem potniškem prometu in IKT infrastrukturo - sredstva REACT EU),
- za **subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom** je načrtovanih 97 mio EUR (za spodbujanje podjetništva in prestrukturiranje turizma),
- za **tekoče transfere v tujino** (nakup cepiv v višini 40,1 mio EUR),
- za **izdatke za blago in storitve** (2,2 mio EUR),
- za **transfere nepridobitnim organizacijam in ustanovam** (0,6 mio EUR sredstev za financiranje nadomestila plače zaradi izolacije in 0,7 mio EUR iz naslova ukrepov REACT EU),
- za **stroške dela** (126 tisoč EUR).

A4) Izdatki državnega proračuna v povezavi z druginjo

V okviru rebalansa 2023 je za financiranje druginje namenjenih 887 mio EUR, kar je za 323 mio EUR manj kot v spremembah proračuna 2023. Največji delež, to je 503 mio EUR predstavljajo rezerve za financiranje druginje v okviru finančnega načrta Ministrstva za finance (do prejetja vlog za razporeditve na pristojne resorje). Sledijo sredstva zagotovljena v finančnem načrtu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport v višini 340,3 mio EUR, večinoma za subvencije.

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV

750 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL

Skupna prejeta vračila danih posojil se ocenjujejo v višini 12 mio EUR, od tega največ prejetih vračil danih posojil od občin (10,9 mio EUR). Prejeta vračila danih posojil se v rebalansu 2023 v primerjavi s sprejetim proračunom 2023 znižujejo za 13,2 mio EUR predvsem zaradi delnega predčasnega odplačila posojila, danega Grčiji, ki je bilo izvedeno decembra 2022.

752 KUPNINE IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE

Na podlagi Zakona o uporabi sredstev pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem se preoblikovanju podjetij¹¹ se v rebalansu 2023 ocenjuje prilive iz naslova privatizacije v višini 1.6 mio EUR, kar je enako kot v spremembah proračuna 2023.

44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV

440 DANA POSOJILA

V okviru danih posojil so v rebalansu 2023 sredstva planirana v višini 123 mio EUR. V sklopu finančnega načrta Ministrstva za finance so planirana sredstva v skupni višini 93 mio EUR:

- za poplačila obveznosti starega deviznega varčevanja na podlagi Zakona o načinu izvršitve sodbe evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08¹² v višini 1,5 mio EUR;
- v višini 71,5 mio EUR za morebitno zagotovitev premostitvenega financiranja enotnega sklada za reševanje v skladu z 158. členom Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank¹³;
- za unovčena državna poročstva v višini 20 mio EUR.

V okviru finančnega načrta Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport so predvidena sredstva v višini 30 mio EUR, in sicer 25 mio EUR za SID banko iz naslova izvajanja 50. člena Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize¹⁴, ter 5 mio EUR za sanacijo podjetij in gospodarstva ter za pomoč podjetjem v težavah.

¹¹ Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 60/99 – ZSRR, 22/00 – ZJS, 67/01 in 47/02.

¹² Uradni list RS, št. 48/15.

¹³ Uradni list RS, št. 92/21.

¹⁴ Uradni list RS, št. 163/22 in 15/23.

441 POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV IN NALOŽB

Z rebalansom 2023 se ocenjuje povečanje kapitalskih deležev in naložb v višini 533,5 mio EUR.

V okviru finančnega načrta Ministrstva za finance so v okviru povečanja kapitalskih deležev in finančnih naložb sredstva načrtovana v višini 529,5 mio EUR. Od tega 485,1 mio EUR za upravljaljske aktivnosti v skladu z Letnim načrtom upravljanja ter 13,2 mio EUR za dokapitalizacijo 2TDK d.o.o. iz naslova pribitka k cestnini. Za povečanje kapitalskih deležev v tujino pa se pri Ministrstvu za finance načrtuje 31,2 mio EUR.

Z rebalansom 2023 se pri Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo načrtuje 4 mio EUR za povečanje kapitalskih naložb države v javni sektor gospodarstva.

442 PORABA SREDSTEV KUPNIN IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE

V izkazu finančnih terjatev in naložb se načrtuje tudi poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije, in sicer v skupni višini 13,9 mio EUR. Glavnina sredstev v višini 9,8 mio EUR se načrtuje v okviru Ministrstva za finance, ki bo sredstva namenilo predvsem za spodbujanje izvoza. Pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport se načrtuje 2,3 mio EUR, večinoma za sanacijo podjetij in gospodarstva - kupnine. 1 mio EUR je načrtovan pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije, in sicer za podporo tehnološkemu razvoju.

443 POVEČANJE NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH IN DRUGIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA

Pri povečanju namenskega premoženja v javnih skladih in drugih pravnih oseb javnega prava so pri Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj načrtovana sredstva v višini 40 mio EUR, od tega 20 mio EUR za financiranje posledic druginje in 20 mio EUR za lokalno razvojno infrastrukturo. Prav tako so sredstva za financiranje posledic druginje načrtovana pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, in sicer v višini 10 mio EUR. Za dokapitalizacijo Stanovanjskega sklada je pri Ministrstvu za solidarno prihodnost načrtovanih 25,5 mio EUR. Ministrstvo za finance je za povečanje namenskega premoženja Sklada za nasledstvo načrtovalo 3,8 mio EUR.

C) RAČUN FINANCIRANJA

Zadolževanje

Glavni cilj zadolževanja je zagotovitev zanesljivega in stroškovno čim bolj ugodnega financiranja proračuna Republike Slovenije z izvedbo transakcij zadolževanja v skladu s potrebno dinamiko in višino zadolževanja, ki bo izhajala iz projekcije dinamike prihodkov in odhodkov vsakoletnega proračuna, ter s strukturo instrumentov, ki temelji na izvrševanju strateških ciljev zadolževanja in upravljanja z dolgom ter možnostih, ki jih nudijo tržne razmere. Višino zadolževanja in strukturo instrumentov zadolževanja potrdi Vlada Republike Slovenije v programu financiranja proračuna Republike Slovenije.

V skladu s programom financiranja proračuna Republike Slovenije je kot primarni instrument financiranja pretežnega dela potreb državnega proračuna predvideno zadolževanje z izdajo državnih obveznic in z izdajo zakladnih menic. Za doseganje strateških in operativnih ciljev, opredeljenih v programu financiranja, se lahko v manjšem obsegu uporabijo tudi drugi instrumenti financiranja, navedeni v programu financiranja. Izbor in struktura instrumentov ter višina zadolževanja bodo temeljili na izvrševanju strateškega cilja zagotavljanja dolgoročno čim nižjega stroška servisiranja dolga ob strukturi dolga, ki dolgoročno zagotavlja vzdržno raven izpostavljenosti tveganju refinanciranja ter tržnim in makroekonomskim tveganjem, upoštevajoč poglobitno načelo strategije izvajanja zadolževanja, ki je kombiniranje predvidljivosti in prožnosti, saj se je le tako mogoče primerno odzivati na spremembe tržnih razmer.

Politike, ukrepi in ostale aktivnosti bodo izvajane z namenom zagotovitve izvrševanja financiranja proračuna in izvrševanja strateških ciljev zadolževanja.

Odplačila dolga

V rebalansu 2023 je za plačilo glavnice načrtovanih 1.491,6 mio EUR, kar je za 489,7 mio EUR manj v primerjavi s spremembami proračuna 2023. Ob pripravi sprememb proračuna 2023 je bilo namreč načrtovano višje zadolževanje z zakladnimi menicami od dejansko realiziranega v letu 2022, ter posledično tudi višje odplačilo glavnice iz naslova tega zadolževanja v letu 2023.

Planirani znesek za *odplačilo domačega dolga* vsebuje obveznosti, ki dospejo v skladu s pogodbenimi določili, in sicer:

- glavnice iz naslova izdanih obveznic in zakladnih menic ter glavnice iz naslova domačih posojil;
- obveznosti do SDH iz naslova plačanih glavnice obveznic RS39 v skladu s Pogodbo o ureditvi razmerij na podlagi Zakona o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja ter iz naslova plačanih glavnice obveznic RS21 v skladu s Pogodbo o ureditvi razmerij na podlagi Zakona o izdaji obveznic za plačilo odškodnine za zaplenjeno premoženje zaradi razveljavitve kazni zaplombe premoženja.

Planirani znesek za *odplačilo tujega dolga* vsebuje obveznosti, ki dospejo v skladu s pogodbenimi določili, in sicer:

- glavnice dolgoročnih obveznic izdanih v tujini;
- glavnice od kreditov, ki jih je Republika Slovenija najela pri mednarodnih finančnih institucijah za različne projekte.

3. NAČRT RAZVOJNIH PROGRAMOV 2023–2026

Načrt razvojnih programov (v nadaljevanju: NRP) za obdobje 2023-2026 vključuje načrtovane odhodke ali izdatke za projekte in ukrepe, ki so povezani z izvajanjem nalog, opredeljenih z dokumenti dolgoročnega načrtovanja, s posebnimi zakoni in predpisi. Ukrepi in projekti, ki jih združujemo v skupine projektov, predstavljajo programsko zaključeno celoto in prispevajo k doseganju skupnih neposrednih učinkov. Odhodki oziroma izdatki so prikazani z načrti financiranja po posameznih projektih in ukrepih za naslednje štiriletno obdobje po letih oziroma za celotno obdobje njihovega trajanja ter z vsemi viri financiranja (proračunskimi in ostalimi viri) za njihovo izvedbo po nosilnih politikah, programih in podprogramih. Odhodki proračuna za projekte in ukrepe so usklajeni z odhodki po proračunskih postavkah in kontih iz finančnih načrtov predlagateljev finančnih načrtov za leto 2023 ter prihodnja leta.

NRP je prikazan po programski strukturi, iz načrta pa so razvidni podatki:

- začetek in konec financiranja posameznega projekta ali ukrepa, iz česar je razvidno časovno obdobje, v katerem se bo ta predvidoma izvajal oziroma se že izvaja;
- vrednost projekta, ki zajema celotno vrednost vseh (tudi izvenproračunskih) odhodkov ter izdatkov za izvedbo projekta iz investicijske ali druge dokumentacije (izhodiščna vrednost) oziroma že realizirane odhodke in izdatke ter plan v prihodnjih letih (sprejeta vrednost);
- že realizirana plačila, izražena v deležu (%) od sprejete vrednosti posameznega projekta ali ukrepa.

Preglednica 1: Prikaz načrtovanih proračunskih virov projektov in ukrepov v letu 2023 po bilancah

Proračunski viri	v EUR	
	Plan 2023	Delež
SKUPAJ	18.323.498.679	100,00
A Bilanca odhodkov	16.082.134.954	87,77
Projekti	4.072.041.979	25,32
Ukrepi	12.010.092.975	74,68
B Račun finančnih terjatev in naložb	749.724.639	4,09
Projekti	4.000.000	0,53
Ukrepi	745.724.639	99,47
C Račun financiranja	1.491.639.085	8,14
Ukrepi	1.491.639.085	100,00

Vir: MF

Kot izhaja iz preglednice 1, znaša načrtovana vrednost proračunskih odhodkov projektne delo proračuna 4.072 mio EUR, kar je 25,3 % vseh proračunskih virov Bilance prihodkov in odhodkov (A bilanca). Račun finančnih terjatev in naložb (B bilanca) ter Račun financiranja (C bilanca) se pretežno načrtujeta v okviru ukrepov, zato v celotni strukturi proračunskih virov vseh treh bilanc delež na projektih znaša nekoliko manj.

Preglednica 2: Proračunski viri projektov za leto 2023 po nosilnih politikah

Nosilne politike	v EUR	
	Plan 2023	Delež
01 POLITIČNI SISTEM	5.206.027	0,1
02 EKONOMSKA IN JAVNOFINANČNA POLITIKA	35.388.552	0,9
03 ZUNANJA POLITIKA IN MEDNARODNO RAZVOJNO SODELOVANJE	23.905.964	0,6
04 SPLOŠNE JAVNE STORITVE IN SKUPNE ADMINISTRATIVNE SLUŽBE	72.706.238	1,8
05 ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA	436.903.883	10,7
06 LOKALNA SAMOUPRAVA	50.033.139	1,2
07 OBRAMBA IN ZAŠČITA	340.137.766	8,3
08 NOTRANJE ZADEVE IN VARNOST	79.026.118	1,9
09 PRAVOSODJE	50.404.966	1,2
10 TRG DELA IN DELOVNI POGOJI	46.244.445	1,1
11 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO IN PREHRANA	457.256.304	11,2
12 VIRI ENERGIJE IN ENERGETSKA UČINKOVITOST	105.607.857	2,6
13 PROMET IN PROMETNA INFRASTRUKTURA	841.804.524	20,7
14 PODJETNIŠTVO IN KONKURENČNOST	155.367.250	3,8
15 VAROVANJE OKOLJA IN OKOLJSKA INFRASTRUKTURA	335.007.919	8,2
16 PROSTORSKO PLANIRANJE IN STANOVANJSKA DEJAVNOST	24.123.351	0,6
17 ZDRAVSTVENO VARSTVO	65.377.822	1,6
18 KULTURA IN CIVILNA DRUŽBA	63.474.502	1,6
19 IZOBRAŽEVANJE IN ŠPORT	114.292.740	2,8
20 SOCIALNA VARNOST	102.369.717	2,5
23 INTERVENCIJSKI PROGRAMI IN OBVEZNOSTI	671.402.895	16,5

Vir: MF

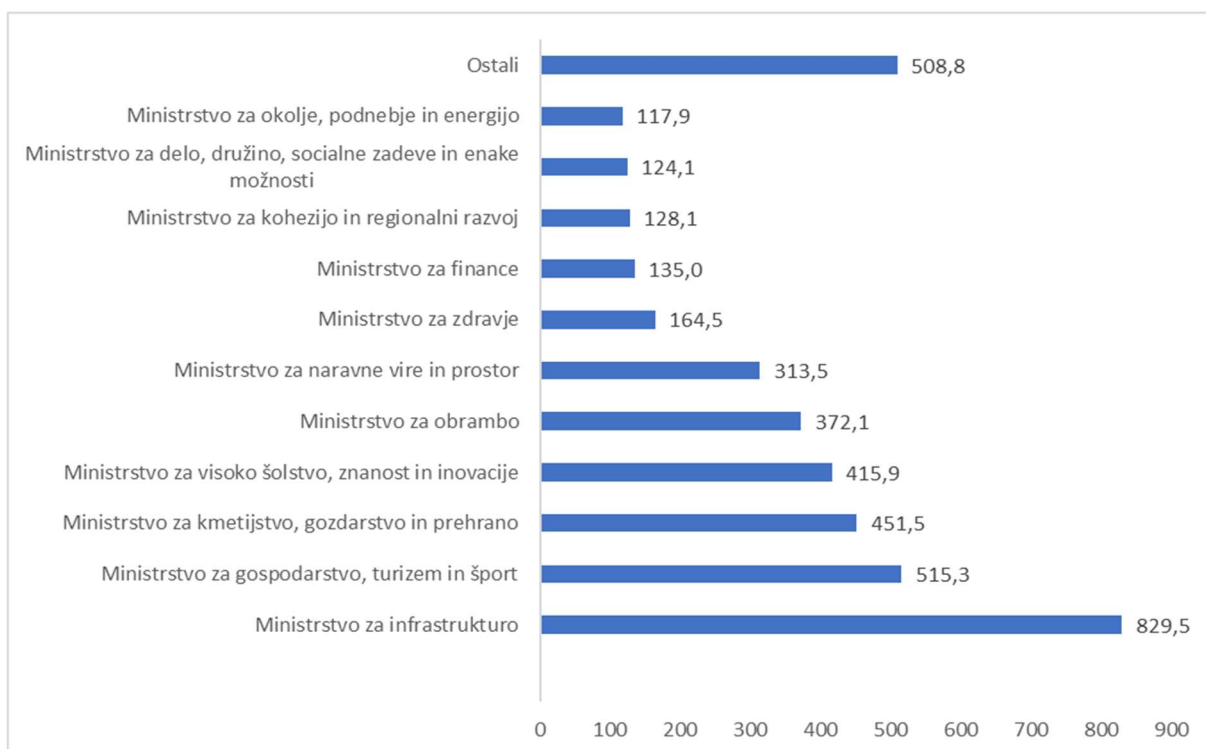
Preglednica 2 prikazuje, da je za projekte zagotovljenih največ proračunskih sredstev znotraj nosilne politike 13 Promet in prometna infrastruktura, in sicer 841,8 mio EUR (20,7 %), sledi politika 23 Intervencijski programi in obveznosti z vrednostjo 671,4 mio EUR (16,5 %), nato politika 11 Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in prehrana z vrednostjo 457,3 mio EUR (11,2 %), ter politika 05 Znanost in informacijska družba s skupno vrednostjo 436,9 mio EUR (10,7 %).

Največ sredstev, načrtovanih na ukrepih, je namenjenih izobraževanju in športu ter servisiranju javnega dolga in upravljanju z denarnimi sredstvi.

Preglednica 3: Proračunski viri ukrepov za leto 2023 po nosilnih politikah

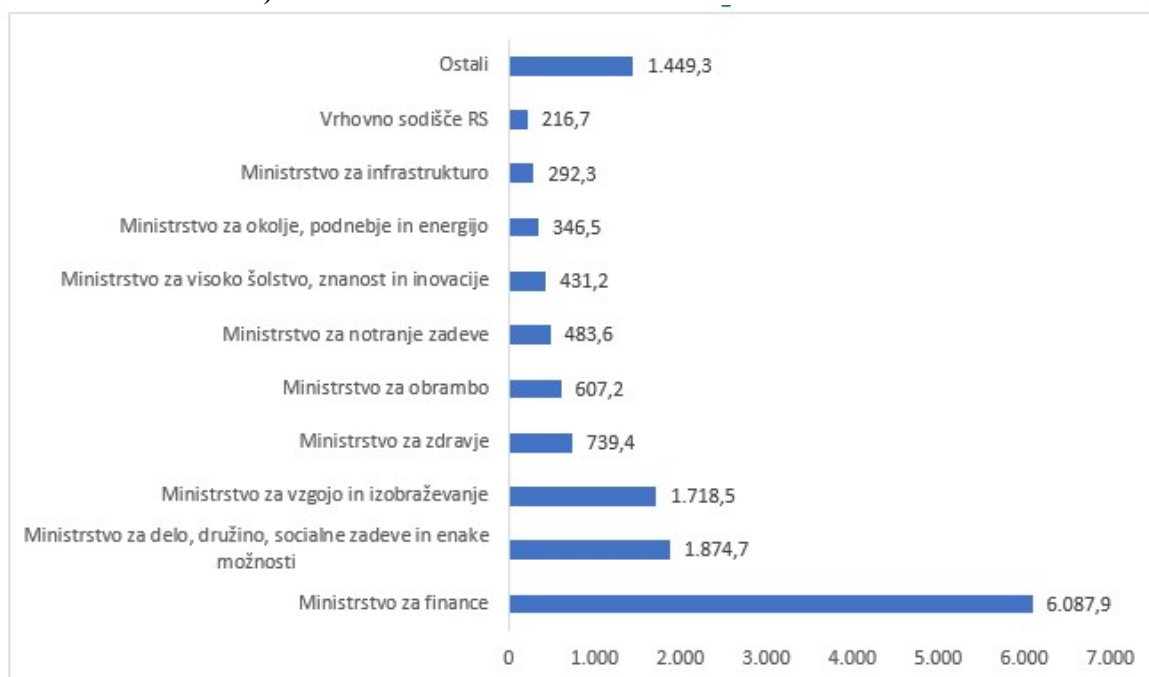
Nosilne politike	v EUR	
	Plan 2023	Delež
01 POLITIČNI SISTEM	81.821.403	0,6
02 EKONOMSKA IN JAVNOFINANČNA POLITIKA	639.140.844	4,5
03 ZUNANJA POLITIKA IN MEDNARODNO RAZVOJNO SODELOVANJE	148.613.137	1,0
04 SPLOŠNE JAVNE STORITVE IN SKUPNE ADMINISTRATIVNE SLUŽBE	158.108.755	1,1
05 ZNANOST IN INFORMACIJSKA DRUŽBA	42.694.651	0,3
06 LOKALNA SAMOUPRAVA	143.651.795	1,0
07 OBRAMBA IN ZAŠČITA	538.259.064	3,8
08 NOTRANJE ZADEVE IN VARNOST	555.453.535	3,9
09 PRAVOSODJE	352.152.198	2,5
10 TRG DELA IN DELOVNI POGOJI	206.611.466	1,5
11 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO IN PREHRANA	151.772.586	1,1
12 VIRI ENERGIJE IN ENERGETSKA UČINKOVITOST	2.333.998	0,0
13 PROMET IN PROMETNA INFRASTRUKTURA	428.319.522	3,0
14 PODJETNIŠTVO IN KONKURENČNOST	651.429.040	4,6
15 VAROVANJE OKOLJA IN OKOLJSKA INFRASTRUKTURA	311.065.714	2,2
16 PROSTORSKO PLANIRANJE IN STANOVANJSKA DEJAVNOST	71.088.315	0,5
17 ZDRAVSTVENO VARSTVO	602.176.733	4,2
18 KULTURA IN CIVILNA DRUŽBA	236.662.389	1,7
19 IZOBRAŽEVANJE IN ŠPORT	2.280.453.466	16,0
20 SOCIALNA VARNOST	1.666.326.075	11,7
21 POKOJNINSKO VARSTVO	1.089.128.382	7,6
22 SERVISIRANJE JAVNEGA DOLGA IN UPRAVLJANJE Z DENARNIMI SREDSTVI	2.181.252.865	15,3
23 INTERVENCIJSKI PROGRAMI IN OBVEZNOSTI	907.218.788	6,4
24 PLAČILA V EVROPSKO UNIJO	801.721.977	5,6

Vir: MF

Slika 10: Proračunski viri projektov za leto 2023 po predlagateljih finančnih načrtov (v mio EUR)

Vir: MF

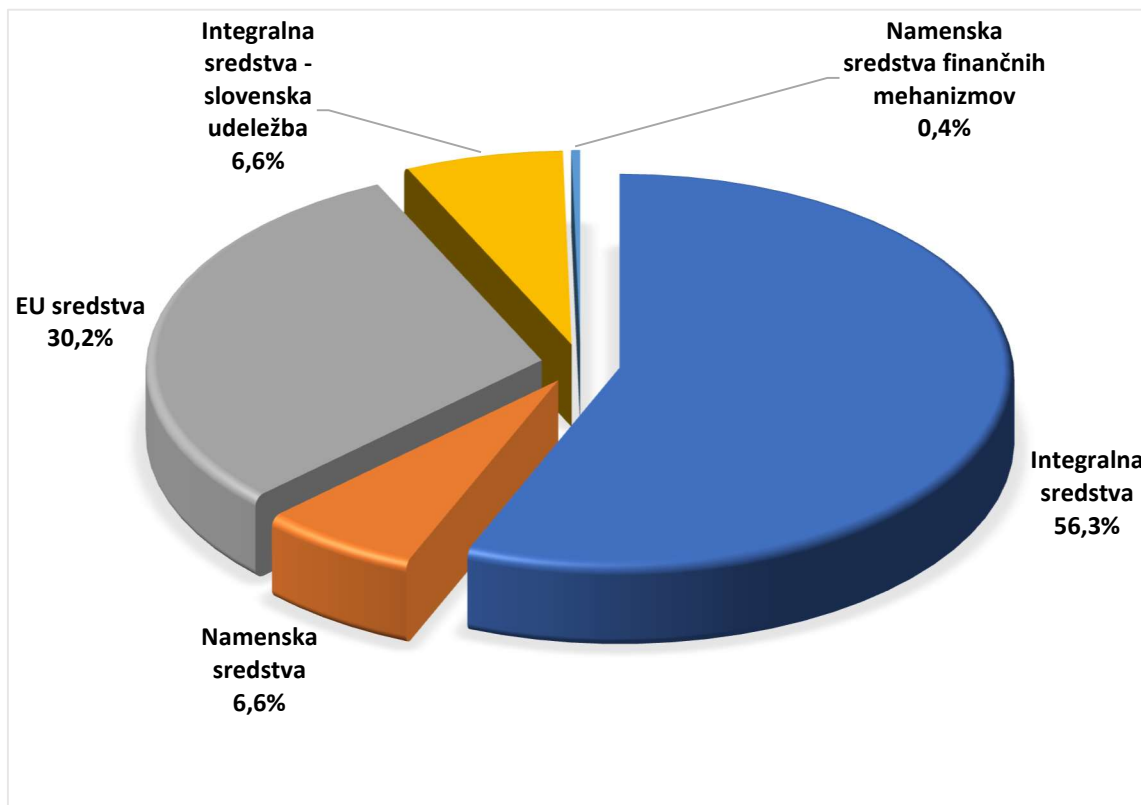
Zgornja slika prikazuje, da je v letu 2023 največ sredstev za projekte planiranih pri Ministrstvu za infrastrukturo 829,5 mio EUR, sledijo mu Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport s 515,3 mio EUR, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s 451,5 mio EUR in Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije s 415,9 mio EUR.

Slika 11: Razrez proračunskih virov ukrepov v letu 2023 po predlagateljih finančnih načrtov (v mio EUR)

Vir: MF

Slika 11 prikazuje povsem druga razmerja, in sicer, da v letu 2023 za financiranje ukrepov največ sredstev, to je 6.087,9 mio EUR, načrtuje Ministrstvo za finance, ki poleg oblikovanja proračunskih rezerv med drugim skrbi za transfere v druge blagajne javnega financiranja (pokojninsko, zdravstveno, občine). Sledita Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti z 1.874,7 mio EUR in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje z 1.718,5 mio EUR.

Slika 12: Struktura projektov po viru in deležu proračunskega financiranja v letu 2023

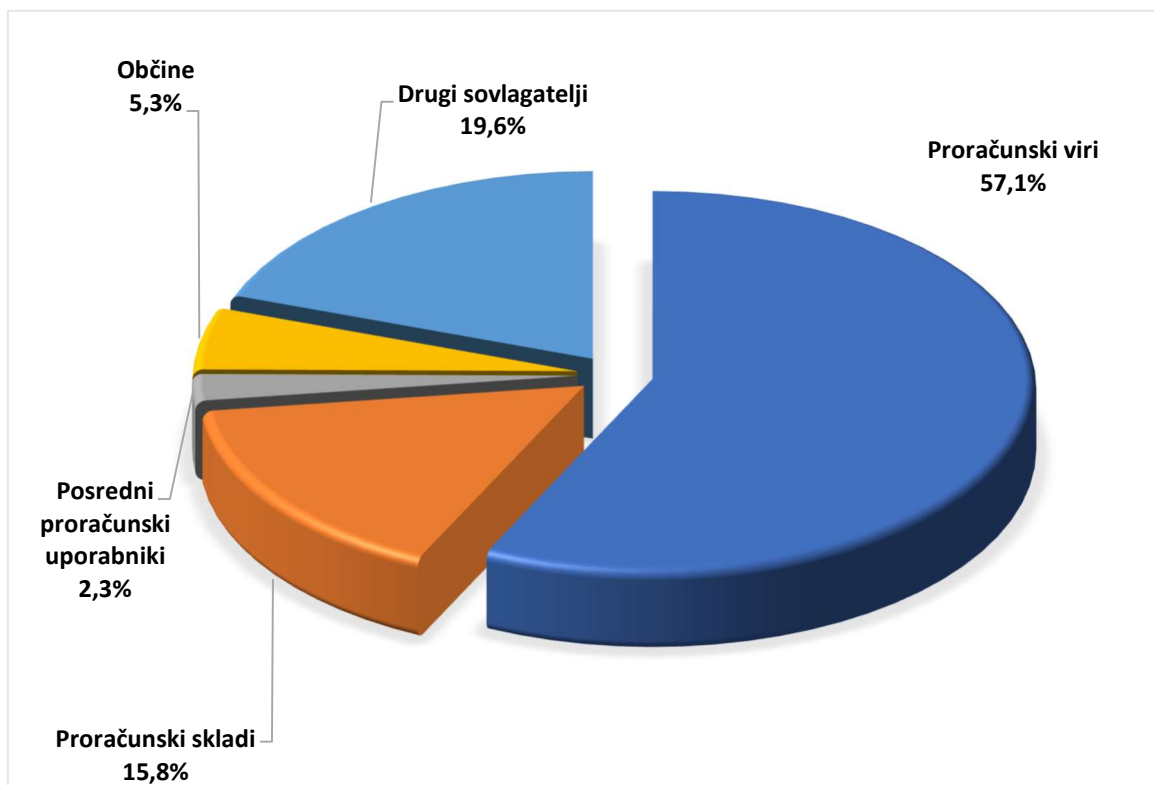

Vir: MF

Zgornja slika prikazuje, da se bodo projekti v letu 2023 iz državnega proračuna financirali večinoma iz integralnih in evropskih sredstev. Ta dva vira predstavljata 56,3 % oziroma 30,2 % vseh sredstev, namenjenih izvajanju projektov. 6,6 % predstavlja slovenska udeležba, ki jo je treba zagotavljati za pridobitev evropskih sredstev, 6,6 % pa namenska sredstva, katerih poraba je omejena za točno določene namene.

Z vidika vseh virov financiranja projektov (slika 13) predstavljajo proračunski viri 57,1 %, občinsko financiranje predstavlja 5,3 %, proračunski skladi pa 15,8 %. Financiranje projektov s strani posrednih proračunskih uporabnikov je zanemarljivo, velik del financiranja projektov 19,6 % pa predstavljajo drugi sovlagatelji, ki predstavljajo večinoma podjetja in fizične osebe.

Slika 13: Struktura projektov po vseh virih in deležu financiranja v letu 2023

Vir: MF

4. SREDSTVA SKLADA NOO

Na sklad NOO je v letu 2023 predvideno izločanje sredstev v višini 390,8 mio EUR, kar skupaj z že izločenimi in neporabljenimi, ter zato prenesenimi sredstvi iz leta 2022 v višini 46,2 mio EUR zadošča za pokrivanje predvidene porabe sredstev na skladu NOO v letu 2023. V letu 2023 je na projektih največ načrtovanih pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, sledita pa Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije in Ministrstvo za solidarno prihodnost. Velik delež veljavnega plana v letu 2023 še ni razporejenega na projekte in je načrtovano pri Ministrstvu za finance v okviru evidenčnega projekta.